

Brassói Lapok

XL. évfolyam

33. szám

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbetétési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDELÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négy zete centiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-számok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1934. évi február 16

MA: LÁSSUK ARADOT!

A bécsi harc

Az újabb bécsi tudósításokban többek között azt olvassuk, hogy a Heimwehr-csapatokkal megerősített katonaság az osztrák főváros egyik munkásnegyedében ágyúval összelötte a gránátokkal felgyújtotta a Marx-Hof-ot, azoknak a nagyszerű Gemeindehaus-oknak egyikét, amelyeket a „vörös városháza” épített. Mint általában valamennyi ilyen Gemeindehaus, közszéki ház, ez a hatalmas bérkaszánya is gőcpontja, valóságos erődítménye lett „a marxista felkelésnek” s ezért — amint a jelentés mondja — a rendfenntartó karhatalom számára nem maradt más hátra, mint ágyútűz alá venni, „kifüstölni” s azután a szó szoros értelmében rohammal bevenni.

Az csak természetes, érthető, hogy ezek a községi házak végvárai lettek a bécsi szocialista uralomnak. Ezekkel ezelőtt jóideig laktam egyikükben: a Fuchsenfeldhofban, amely mellett — szintén a tizenkettedik kerületben — még vagy három ilyen nagyszerű és modern községi bérpalota épült, köztük a Ma-teotti-Hof is. A sokszobás, szalónos, polgári, nagytűkés-lakások után szedett fokozatos fényűzési adóból mintegy két és fél tucat ilyen lélekemelő munkás- és kisemberpalotát építetett az elmúlt másfél évtized alatt Bécsnek az a szocialista többségű tanácsa, amely hétfőig működött s amelynek Seitz dr. volt a polgármestere.

Már csak lélektani okokból is élvezet volt ezekben a községi házakban lakni. Megnyugtató, biztató érzéseket keltett az a tudat, hogy van már városa a világnak, ahol az egyszerű, de derék, becsületes munkás is lakhatik végre emberi viszonyok között s élvezheti a modern építészeti és technika vívmányait, mégpedig — olcsón, potom olcsón. A mi pénzemünkben kifejezve, pár száz lejért, kereseténél nem is a hivatalosan megállapított egyhatodadról, hanem még jóval kevesebbről, két-három szobás, előszobás, igen célzerű és egészséges, kényelmes lakást kapott a kisember, a világ legolcsóbb vizével, villanyával és gázával, állandó meleg vízzel és általában minden kényelemmel, amit a modern lakásfelszerelés nyújthat. Még erkély is minden egyes lakáshoz.

Kétszázról kezdve, ötszáz kislakás is van ezekben a kitűnően épített, az egész művelt világ által megbámult községi házakban, amelyek mindegyike valóságos modern város. Közös, bármikor használható fürdő, mosókonyha, hangversenyterem, óvoda és szabadfürdő a gyerekeknek, könyvtár, szalon és szövegkezelő, meg mindenféle üzlet magában az udvarban, a házban. S nem kell azt hinni, hogy a Gemeindehausokban csak a fémjelzett, hűséges szocialista párttagok kaptak lakást. A lakóknak átlag egyharmada sohasem volt szocialista és sok volt úgy a pártbeliek, mint a pártkivüliek között a szabadfoglalkozású ember, szegényebb, de tisztességes író, művész és a munkásság körében az értelmiségbeli ember. S egyaránt élvezte az anyagi műveltségnek ezeket az áldásait, amelyeket — az „átkozott szocializmus, a városházi vörös rémuralom” osztogatott, juttatott a széles tömegeknek.

De kell-e sokat magasztalni azokat a teljesítményeket, amelyeket az ódi császárvárosban a szocializmus végzett? Kell-e mind megemlíteni? Az olcsó, jó közkonyhák, amelyekben a módosabb idegen is szívesen étkezik, a közegészségügyet, a városrendezést s — nem éppen utoljára — azt a rengeteg más, szociális vívmányt, amelyet Bécs és Ausztria lakossága csak a gyűlölt szocializmusnak köszönhetett. Azt, hogy a munkással és általában a kisemberrel nem tehetett azt a munkaadója, ami szeszélyei szerint neki tetszett, hogy a társadalmi igazság, vagy legalábbis méltányosság elve érvényesült a közélet minden vonalán.

Ha bármikor volt értelme, megérthető volt társadalmi harc, úgy most az osztrák munkásság küzdelme az. A bécsi és általában osztrák

Összeomlott az osztrák szociáldemokraták felkelése

Részletes jelentés a nagy leszámolásról

Bécs, február 15.

Kedden este az osztrák sajtóírókák félhivatalos jelentést továbbítottak, amely szerint a kormánycsapatok mindenütt urai lettek a helyzetnek s a szociáldemokraták felkelése levernek tekinthető. Megállapította a félhivatalos jelentés azt is, hogy a marxisták általános sztrájkra való felhívása csődöt mondott, mert hétfőn Bécsben már villany is volt, gáz is volt

és víz is volt s a nagyobb üzemekben is megkezdődött a munka.

Az éjszakai órákban ezt a jelentést megismételték, később azonban kiderült, hogy a félhivatalos vélemény kissé elcsúszott volt. Kedden este ugyanis Bécs néhány óráig viszonylagos csendben töltött ugyan, ugyanakkor azonban a vidéken sok helyen rosszabbodott a helyzet a kormány szempontjából s a bécsi „csend” is csak ideig-óráig tartott.

rült megállapítani, mert úgy sebesültjeiket, mint halottaikat magukkal vitték, vagy magánházakban helyezték el.

Az éjszakai harc azonban ezzel még nem szűnt meg. Florisdorf mellett, Schönbrunnban, Angelsbadban heves fegyvertűz keletkezett, amely talán a szocialisták visszavonulását fedezte. Angelsbadban a katonaság ágyukat is használt, Meidlingben és Ottakringben is heves összecsapások voltak.

Hietzingben a katonaság teljes győzelmet aratott s az elfogott fegyveres lázadók közül 8 embert rögtönítélő bíróság elé állított. Jelentésünk nem mondja világosan, hogy az elítélteket ki is végezték volna.

A kormány szerda reggeli jelentései megint bizakodóbbak. Bécsben újra sikerült megtisztítani és elcsendesíteni. Reggel korlátozott számban ugyan, de a villamosok is megindultak s a külvárosokban megszűnt a fegyverroppogás, miután a lázadó csapatokat kiszorították s azok most a vidéki falvakban szervezkednek az új támadásra.

VIDÉKEN IS MINDENÜTT ÁLL A HARC

A bécsi siker azonban még nem döntötte el a polgárháború sorsát. A vidéki városokban még mindenütt áll a harc és a forradalmárok sok helyen határozott fölényt értek el.

Kétórás szünet után újra kezdődött a harc Bécs külvárosaiban

A késő esti jelentések már kedden hírülhozták, hogy a szocialisták újra felvették a harcot. Az elcsendesedés csak két óra hosszát tartott s tulajdonképpen csak arra szolgált, hogy a torlaszokról elkergetett munkásság összedj magát. Az esti órákban egyszerre három külvárosban vette fel újra a harcot a munkásság s a katonaság kénytelen volt ágyúkkal felvonulni ellenük. Az ágyútűz aztán szinte teljesen rommálította a kérdéses külvárosokat. A házak kigyulladtak és Bécs egész éjszaka fényben úszott. Nem villanyfényben, hanem az égő külvárosok fényében.

A kormánycsapatok súlyos harcok árán elfoglalták a florisdorfi kerületben a Schiingerudvar, a központi tűzérési laktanyát és a városi fürdőt. Mindhárom hely a lázadók megerősített fészke volt. A szocialisták heves lövöldözés közben vonultak vissza az egyik Bécs melletti községbe, ahol beásták magukat. A katonaság nem üldözte őket. A hadvezetőség úgy intézkedett, hogy csak szerdán délelőtt indít rohamot az állástvev forradalmárok ellen. Ebben a csatában a katonaság 15 halott veszteséget szenvedett. A sebesültek száma nagyon sok. A lázadók veszteségét nem siker

munkás, sőt minden haladó szellemű osztrák ember tudja, miért harcol, van nemcsak eszméi, elvi, hanem kézzelfogható védenivalója.

Es megvan a jogosultsága, erkölcsi alapja is a harchoz. Az osztrák szocializmus — ezt nem lehet el nem ismerni — eddig sohasem rombolt, csak épített. Csak emelte s nem süllyesztette a közjóit, a közműveltség színvonalát, csak használt és nem ártott az igazi népérdekeknek, sőt a társadalmi egyensúly és összhang elveinek sem. A most sorjában letartóztatott szocialista vezetők, Seitz dr., a „vörös Bécs” higgadt, mérsékelt szellemű főpolgármestere, aki valószínűleg szintén életével áldoz a szocialista eszmék oltárán, Bauer Ottó dr. és Renner Karl dr. vitathatatlanul többet tettek több évtizedes köztevékenységük folyamán, többször a kancellári székben is, Ausztriának, mint a Dollfussok és Starhemberg hercegek. A demokrácia szellemében sokszor megmentették az országot, mégpedig anélkül, hogy bármikor is meg lehetett volna őket vádolni azzal, hogy diktatúrára, egyoldalú parancsuralomra vágnak. Sokan vannak, akik ma is hiszik, hogy ha a császári udvar annak idején, évekkel a világháború előtt, megszívlelt reformjait, újító javaslataikat, a Monarchia nemhogy összeomlott volna, hanem erősebb volna, mint valaha.

Németországtól — ez már történelmi tény — Ebert-tel és Noskévál az élen a szociáldemokrácia hátrította el a bolsevizmust s tette lehetővé a weimari alkotmánnyal az állam talpraállását, újjászülését. Az osztrák szocializmus azonban sokkal tudatosabban, gerincesebben vált egyik legerőteljesebb államalkotó, államépítő tényezőjévé Ausztriának. A szociáldemokráciát és demokráciát az ugynevezett népnormát, általában azzal a váddal szokták illetni úgy a jobb-, mint a szélsőbaloldaltól, hogy vérszegény, erőtlén, határozat-

lan, gyáva s tehetetlen. Az ausztro-marxizmusra ez a vád alig vonatkozhatik. Nem csupán bírált és ellenzékiesskedett, hanem hatott, alkotott is szívós reálpolitikával, az erőviszonyok és a társadalmi egyensúly szempontjainak megfontolt számbevételével. Épített, nyugtatót annyit, hogy a „kedélyes” és alapjában véve jámbor osztrák nép jelentős része, ha nem is többsége, érdeemesnek látja sikra, barrikádra szállani, vért ontani és életét feláldozni politikájáért. Ez nagy, nemzetközi jelentőségű megnyilvánulás. Mert, lám, a német birodalmi szociáldemokrácia tömegei nem voltak képesek erre az elszánt, meggyőződéses lépésre.

Soha világosabban nem derült ki, hogy a fasizmus, amelynek az osztrák Heimwehr egyik különítménye, nem egyéb, mint a sötét, középkori reakció ujkorai megnyilvánulása. Hogy a fejlődés, a társadalomjavítás visszavetése a lényege. Mert különben miért kellene megsemmisíteni azt az ausztro-marxizmust, amely általános emberi szempontból többet végzett, mint bármely más politikai párt a vajdó kapitalizmus közepette és kedvezően viszonyai között, anélkül, hogy erőszakos forradalmi módszerekkel élt volna, kilépett volna a polgári demokrácia keretei közül. Legmegbízhatóbb hadteste az Ausztria függetlenségéért, a hitlerizmus ellen küzdő frontnak s magának a Dollfuss pártjának, a keresztény-szocialista pártnak is tetemes része azt vallotta és vallja, hogy a szocialistákat bele kellett volna vonni a kormány országmentő küzdelmébe.

Elhelyett a Heimwehr, a Starhemberg herceg s így közvetve az olasz fasizmus rabságába került Dollfuss ok nélkül nekikötött a világ legkonstruktívabb szociáldemokráciájának. A korlátozott látókörű Starhemberg herceg, a Heimwehr vezére, Mussolini osztrák fullajtár-

ja, fejébe vette, hogy — miután egyik őse öt-száz esztendővel ezelőtt a törököktől szabaddá tette meg lengyel segítséggel Bécsét és Ausztriát — ő most a marxista, vörös rémtől menti fel szánalomraméltó hazáját. Egyedül akai maradni a — romokon a fasizta önkényuralom szellemében. S ezzel a haditervével újabb elárulja a megvakult és megvadult jobboldali reakciónak azt a beállítottságát, amely valósággal dogmaként mondja ki és szemlélteti, hogy manapság csak diktatúrának, parancsuralomnak van helye, vagy jobb-, vagy baloldalinak. Starhembergék a bolsevizmus útjára kergetik az osztrák szocializmust is, amely eddig legszerűesebb szintézise, összefoglalása volt a reálpolitikai társadalomjavításnak, az evolúciós módszerek érvényesítésének. Az osztrák fasizmus előbbreválónak tartotta leszámolni az építő szocializmussal, mint a romboló náciizmussal.

S összeölik a bécsi községi házakat, a szociális munka és fejlődés e nagyszerű monumentumait, jelképeit, amelyekben az osztrák főváros munkássága és haladó szellemű, harcos lakói a demokratikus emberi jogokat védelmezik, a magasabb műveltséget és életszínvonalat, a munkáspalotákat a pincelakásokkal szemben. Nem csoda, hogy az angol munkáspárt is, amely szintén nem mondható felforgató, forradalmi tömörülésnek, teljes rokonszenvérről és támogatásáról biztosítja az életre halálra harcoló bécsi népet. Velük kell lennie ugyanis minden felvilágosult, fejlődést, jobb társadalmat kívánó embernek, akinek nem érdeke, hogy visszavessenek bennünket hosszú évtizedekkel és évszázadokkal lerombolva keserves küzdelmek és alkotó, fejlesztő munka nagyszerű, lélekemelő vívmányait és a jobb, tökéletesebb társadalom nehezen megvetett alapépitményeit.

KÖRÖSI SANDOR

Tessék kivágni és eltenni!

8. sz. SZELVÉNY

a B. L. februári
regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 darab februári szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 február havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában; **mindenhelyen máshol**: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknél nem kell a szelvényeket gyűjteni, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

Jelentéseink szerint Bécsújhely a „vörösek kezén van”. A Bruck—grázi vasútvonal is a lázadók birtokába került. A szocialista felkelők Liesingben, Berchtoldsdorfban, Ackersdorfból elszakították magukat és tartják állásaikat. A bécsi külvárosokban szétugrasztott lázadók a bécsújhelyi vonalon egyesültek újra s most mintegy hatezer ember áll készen arra, hogy megismétlje a rohamot Bécs ellen.

Linzben kedden a munkáscsapatok újra elfoglalták nagy előadóterüket, ahonnan hétfőn a Heimwehr csapatai kivetkék őket. Két rendőrt és két detektívet sikerült elfogni, ezeket kezeként fogva tartják. Linzben egyébként még mindig 4 ezer fegyveres munkás tartja a harcot.

Heves harcok voltak Burgenlandban is, itt azonban már — ha hinni lehet a jelentéseknek — a horogkeresztesek léptek fel a karhatalom ellen. Fertőmedgyesen két esendőt megöltek. Sopron és Bécs között a vasúti forgalom megállt.

Grätzban is még mindig válságos a helyzet. Görtingben a kommunista munkások barrikádokat emeltek és felvették a harcot. Steyrben és környékén egész éjszaka tartott a harc. Kedden katonai megerősítések érkeztek, de így sem sikerült jelentősebb eredményeket elérni a kormánycsapatoknak. A munkások levegőbe röpítették a híres Steyr-gyár telefonközpontját. Felgyújtottak egy faházat is, hogy a katonaság felfejlődését megakasszák. Közben más munkáscsoportok megszállták az országutakat, kiöntötték a telefonpóznákat és barrikádokat építettek, valószínűleg azzal a céllal, hogy elzárják az utat az újabb katonai csapatok elől. Általában itt harcolnak a legtervsezerűbben a forradalmárok. A pályaudvar is a kezükben van s bár a katonaság ágyúval lövi, eddig csak annyi eredményt ért el, hogy az állomási épület leégett. Steyr-ba most már aligha lehet újabb katonai csapatokat szállítani s a kormánycsapatoknak kívülről kell megostromolniuk a várost.

A steyerországi Kapfenbergben a szocialisták elfoglalták a rendőrséget.

KIVÉGEZÉS LETARTÓZTATÁSOK

Egyes hírek szerint Körner tábornokot az éjszaka kivégezték. Ezt a hírt azonban hivatalosan még nem erősítették meg.

Burgenlandban 80 embert letartóztattak. A honvédelmi miniszter felszólította a volt tisztakat és katonákat, hogy fenntartás nélkül csatlakozzanak a kormánycsapatokhoz. A bécsi Gyárosok Szövetsége hirdetményeket bocsátott ki, amelyben felszólítja a munkásokat, hogy a munkát vegyék fel, mert szerdán a sztrájkot már politikai magatartásnak minősítik és a sztrájkolókat rögtönítélő bíróság elé állítják.

AZ ÁLDÓZATOK SZÁMA

A kedd este kiadott hivatalos jelentés eddig összesen 224 halottról és ezernél több sebesültről tud. Bécsben a katonaság 19 halott veszteséget szenvedett. Grätzban a halottak száma 70, a sebesülteké 300. Bécsben a lázadók 135 halottat vesztettek.

A magánjelentések lényegesen több halott-ról és sebesültről tudnak. Egyébként a félhivatalos jelentések is közlik, hogy a lázadók sebesülteinek és halottainak egy részéről nem lehet biztos értesülést szerezni, mert magánházakban helyezték el őket.

SZERDÁN DELELŐTT TELJESEN KIBONTAKOZOTT A KORMÁNYCSAPATOK GYŐZELME

Szerdán reggelre Bécsben teljesen helyreállt a rend. A Bécs-környéki lázadó táborok javarésze megszüntette a harcot, csak két kerületben tartották még magukat a beépített forradalmárok: Florisdorfban és Laarbergben. Florisdorfban az országúti hídfőnél ásták be magukat a szocialisták s erős állásaikból sikeresen verték vissza a katonaság támadásait. Erős támaszpontot nyújtott nekik a florisdorfi munkásotthon is, ahol a főhadiszállásuk volt. Laarbergben a gázműveket foglalták el a lázadók s ez a pont is meglehetősen kiépített és megerősített hadállást nyújtott nekik.

Szerdán reggel fél hét órakor — amint legújabb jelentéseink mondják — a bécsi hadvezetőség általános támadásra adta ki a parancsot a katonaságnak. A parancs úgy szólt, hogy szerdán délelőtt tiszta helyzetet kell teremteni és a lázadókat ki kell üzni az utolsó fészkekből is.

Hét órakor már nehéz ágyukat vontattak fel s tűz alá vették a florisdorfi hídfőt.

Az erős ágyútűz két oldalról megindított ham fejezte be. Ez a roham aztán lehangolt minden ellenállást.

A lázadók javarésze megadta magát és letette a fegyvert.

A hídfő elesésének hírére a munkásotthon csapatai is abbahagyták a harcot. Egyrészt elmenekült, másrészt jelentkezett és beszállította a fegyvert.

Laarbergnél még folyik a harc, de a katonaság itt is ágyúval dolgozik s a forradalmároknak már semmi reményük nem lehet.

A florisdorfi utolsó harcok 10 halottja és nagyon sok sebesültje volt.

ÖSSZEOMLOTT A FELKELES

Bécs megtisztításának és a lázadó csapatok mindenhol való visszaszorításának a híre egy csapásra megváltoztatta a helyzetet a vidéken is. A schutzbundisták nagyon sok helyen már az éjszaka folyamán feladták a harcot. A községekben mindenütt önként jelentkeznek és szolgáltatják be fegyvereiket. Csak a nagyobb munkásgépek tartották ki szerda délelőttig, de az ellenállás most már mindenütt megtört. Meidlingben ultimátumot kaptak a forradalmárok, hogy amennyiben meg nem adják magukat, a katonaság nehéz ágyukat használ. Waldhofban szerdán délelőtt még megtámadtak egy katonai gépkocsit, amelyen hat katonatiszt ült. A kocsi gépfegyvertű alá vették s mind az öt katonatisztet agyonlőtték. Közben azonban ide is megérkezett a felkelés összeomlásának a híre, mire a fegyveres csapatok

tok javarésze szétszaladt s így a harc már itt is befejezettnek tekinthető.

Linzben is letették a fegyvert a felkelők. Az utolsó összeütközés során 350 emberük jutott fogságba, a további harc kilitástalannak látszott, mert a csapatok szétbomlása itt is megkezdődött.

A Mura-menti Bruckban egy négyszáz tagból álló fegyveres csapatnak Wallis Kálmán volt magyar szocialdemokrata, jelenleg osztrák szocialdemokrata képviselő volt a parancsnoka. Ez a csapat a katonaság előretörése elől hátrálva, bevette magát a Bruck melletti erdőségekbe. Itt aztán Wallis közölte csapatával, hogy a harc elveszett, a helyzet teljesen reménytelen. A bejelentésre a schutzbundisták javarésze letette a fegyvert és szétoszlott. Wallis mellett csak 120 ember maradt de ezek is csak revolvereiket tartották meg.

A környéken a szocialisták mindenütt beszállították fegyvereiket.

Munkába állottak a vérbíróságok

Szerdán reggel Bécsben és Grätzban már megalakultak a rögtönítélő vérbíróságok. Bécsben 10, Grätzban 24 ember fölött kell itélkezniük a szerdai napon. Az ítélet valószínűleg minden egyes esetben halál.

Az Arbeiter Zeitung, az Allgemeine Zeitung, a Mittagsblatt és a Kleine Zeitung című bécsi lapok beszüntették megjelenésüket.

Az általános sztrájk most már országsszerte megszűnt. Szerdán reggel, vagy a délelőtti órákban mindenütt megindult a munka. A munkások tömegesen jelentkeznek a gyárakban a munka felvételére.

Dollfuss Karintha tartományi kormányzó-ját, Kernmayert, lemondásra szólította fel. A kormányzó gyáván és tanácstalanul viselkedett a felkeléssel kapcsolatban.

MENEKÜLNEK A FORRADALMÁROK

Pozsonyi jelentés szerint az osztrák szocialdemokraták tömegesen menekülnek át a hatá-

ron. Pozsony összes szállodái megteltek, a hatóságok pedig rengeteg embert tartóztattak fel és igen sokat vissza is toloncoltak osztrák területre.

DOLLFUSS DIPLOMÁCIAI HARCA

A szocialdemokratákat fegyverrel nyomta el Dollfuss kancellár, közben azonban erősen folytatja a diplomáciai harcot a nemzetiszocialisták, illetve Németország ellen is.

Az osztrák kormány a Németországból irányított nemzetiszocialista igazgatás miatt a Népszövetséghez fordul panaszával s erről a lépésről értesítette követéségi útján a nagyhatalmak kormányait is.

Franciaország most adott választ az osztrák közlésre. A válasz megállapítja, hogy Ausztriának elvben joga van panasszal fordulni a Népszövetséghez Németország viselkedése miatt s a francia kormány is egyetért vele abban, hogy ennek az ügynek a Népszövetség

elő kell kerülnie.

Anglia már óvatosabban viselkedik s eddig még nem is adott választ az osztrák kormány-nak.

A francia sajtó hosszasan foglalkozik az osztrák eseményekkel. A Temps szerint Dollfuss a belső és külső veszedelem miatt egy frontba akarja tömöríteni az ország egészséges erőit. A keresztényszocialisták és az agrárpárt nem támogatják eléggé Dollfust, a szocialisták pedig nem tanultak német elvtársaik sorsából. A helyzetet világosan meg nem lehet megítélni, azonban kétségtelen, hogy az eseményeknek nagy nemzetközi kihatásai lesznek. A nagy kérdés tulajdonképpen az, hogy vajon a Heimwehr nem csatlakozik-e végül is a nemzetiszocialistákhoz, mert annak ellenére, hogy rokonszenvezik az olasz fasizmussal, szélsőségeiből részei mégis a nácikhoz húznak s maga Starhemberg herceg is kijelentette, hogy el tudja képzelni Bécs és Berlin kibékülésének a lehetőségét.

Franciaországban helyreállt a rend

Kormányválság Chiappe miatt

Páris, február 15.

Párisban és Franciaország vidéki városaiiban is teljesen helyreállt a rend és a nyugalom. A sztrájk tökéletesen megszűnt, a munkásság mindenütt felvette a munkát. A kormány hivatalosan cáfolja azt az elterjedt hírt, hogy Lebun köztársasági elnök aggasztóan megbetegedett s így a politikai köröknek rövidesen az elnökválság kérdésével is törődniük kell. Az elnök, bár megviselték a legutóbbi események, egészséges és rendesen végzi munkáját.

A kormány kebelében azonban újra

bajok vannak.

A jobboldali miniszterek és különösen a szélső jobboldali képviselője erőteljesen kardoskodik Chiappe volt párisi rendőrfőnök és Renard visszahelyezése érdekében.

Az új szocialisták képviselője, Marquet kijelentette, hogy amennyiben Chiappe visszakerül a rendőrség élére, ő lemond a tárcájáról.

Doumergue reméli, hogy a mutatkozó ellentét nem élesedik ki s így a kormány csütörtöki bemutatkozásánál több száz főnyi többséget kap.

Országos jellegű fürdővé fejlesztik a tordai sósfürdőt

Parcellázzák a fürdő körüli telepet, amelyen villákat építenek

Torda, február 15.

Torda város tanácsa legutóbbi gyűlésén a kitűnő gyógyhatásánál fogva eddig is nagy látogatottságnak örvendett „Bánya”-sósfürdő nagyszabású kifejlesztését mondotta ki és különálló költségvetés mellett — egy négytagú bizottságot delegált a fürdő ügyeinek intézésére.

E bizottság feladata lesz megtenni mindazokat a lépéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a fürdő, amely eddig inkább csak helyi érdekű volt, országos jellegű fürdővé alakuljon át. Ennek megfelelően az új bizottság széleskörű propagandát indít — plakátok, prospektusok útján — a fürdő érdekében és gondoskodni fog arról, hogy a fürdő részére a nyári idény beálltaig megszerezze az országos jelleggel járó összes kedvezményeket. Ezekről a — remélhetőleg sikerrel járó — lépésektől a tordai idegenforgalom hatalmas arányú fellendülését várja, amelyből a városnak és lakosságának egyaránt meglesz a megfelelő anyagi haszna.

Kimondta még a tanács, hogy a fürdő körüli területet parcelláztatja, hogy megvalósítható legyen az a már régebbi terv is, hogy a fürdő körül egy villany-

telep létesüljön. A munkálatokat a tanács, illetve az új fürdőbizottság sürgősen meg fogja kezdeni, annyival is inkább, mert a villaépítések már számtalan ajánlat érkezett, — más városokból is, — amelyeket azonban csak akkor lehet megkezdeni, ha a város elkészítette az építkezésekre vonatkozó terveket.

Moldovában nagy közlekedési zavarokat okozott a hóvihár

Bukarest, február 15.

Moldovában már napok óta hóvihár dúl. A hóvihár miatt a vasúti közlekedésben zavarok állottak be. Mărăsesti állomáson a vonatok összetorlódtak. A Buzău és Galac és a Putna-Teaca vasútvonalakon teljesen szünetel minden forgalom.

A keddi nap és este folyamán Bukarestből elindult vonatok csak Mărăsesti állomásig jutottak.

Az államvasutak igazgatósága minden szükséges intézkedést megtett, hogy a hóviharak által megrongált vasútvonalakat rendbe hozza.

A pápa egyházi átokkal sújtotta a nácik fajelméletét

Bécs, február 15.

A Neue Freie Presse római tudósítója jelentése nyomán azt írja, hogy a pápa egyházi átokkal sújtotta a nemzetiszocialista rendszerű fajelméletet, valamint Rosenberg Alfrédnek a fajelméletéről szóló könyvét.

Kínai rablók lemészárolták egy zátonyra futott hajó utasait

Sanghaj, február 15.

A Sárga-Folyón zátonyra futott egy hatalmas személyszállító gőzös. A hajó jutott hajót, kínai kalózok támadták meg, akik az utasokat lemészárolták azoknak a holttesteit a folyóba hányták, majd a borzalmas vérengzés után elsüllyesztették a hajót.

Az irtózatossá tömeggyilkosságnak 400 halottja van. A Jangce-Kiang hullámai napok óta hordják magukon a rettenetes pusztulás emlékeit.

Leszerelési ülés-halasztás

London, február 15.

A leszerelési értekezlet kis elnöki tanácsa zárt ülést tartott, amelyen újra csak a halasztás mellett döntött. A határozat szerint a nagy, illetve teljes elnöki tanácsot csak április 10-re hívják össze, mert a jelenlegi politikai helyzet semmiképpen sem kedvez a leszerelési gondolatának.

Vidit és szepit

Germandrée

Puder és Crém

Junius elsejéig hosszabbítják meg a konverziós kamatfizetések és adósságtörlesztések határidejét

Elkészült a kormány időnyerő javaslata

Bukarest, február 15

Hogy időt nyerjen az új és véglegesnek szánt adósságrendezési törvény kidolgozására, megvitatására és megszavaztatására, a kormány — a mint egyébként már jeleztük — javaslatot készített és terjeszt a törvényhozás elé a múlt év április 14-iki konverziós törvény végrehajtása felfüggesztésének június 1-ig való meghosszabbításáról.

A javaslat tehát azt a haladékat, amelyet a november 29-iki rendelet a tavalyi konverziós törvényben megállapított törlesztések megkezdésére március 1-ig adott, a június 1-i új határidővel újabb három hónappal kitolja, azaz addig mentesíti az adóssokat a megszabott kamatok és törlesztések fizetése alól.

Az újabb haladékról szóló javaslat fővege a következő:

I. szakasz. 1934. június 1-ig meghosszabbítják az a határidő, ameddig a mezőgazdasági és városi adósságok rendezéséről szóló 1933. április 14-iki törvény 1. szakaszában foglalt adóssoknak fizetniük kell az említett törvényben minősített adósságaik után megszabott kamatot.

II. szakasz. Az ugyane törvény 4-ik szakaszában felsorolt adóssokra vonatkozólag megállapított félévi törlesztések fizetése június 1-től kezdődik.

III. szakasz. Az említett törvény 5. és 6. szakaszaiban megjelölt adóssok a törvényszerű kiegyezési ajánlatokat 1934. június 1-ig még megtehetik, a

törlesztések fizetése ettől a naptól kezdődik.

IV. szakasz. A mezőgazdasági és városi adósságok rendezéséről szóló 1933. április 14-iki törvény 29. szakaszának második bekezdésében levő rendelkezések a jelzáloghitelintézetekre is vonatkoznak, de csakis az ingatlanvégrehajtásokat illetően.

V. szakasz. Az idézett törvény 12. szakaszában meghatározott követelések fejében egyetlen hitelező sem foglalhatja le a törvény 2. szakaszában felsorolt adóssok vagyonából a házat, a melyben az adós faluban családjával lakik, a kertet, rétét és a szomszédos földet, amelyet az adós magának ki-

választ s amelynek területe egészében nem haladhatja meg az egy hektárt (két holdat), továbbá az ezen a területen termelt gyümölcsöket és terményt, a szekert, a mezőgazdasági munkához szükséges állatokat, mégpedig: két lovat, vagy két ökröt, egy tejetlen tehenet, husz juhot, vagy tíz kecskét és két disznót.

VI. szakasz. A foglalási és végrehajtási eljárás felfüggesztése a semmitért folyó fellebbezésre is kiterjed.

VII. szakasz. Teljes egészükben jóváhagyatnak az 1933. november 29-iki 3.048 számú királyi dekrétum rendelkezései.

Mit jelent az új halasztó törvényjavaslat?

Amint emlékeztet, a mezőgazdasági adóssoknak a tavalyi áprilisi törvény értelmében eredetileg december 1-én kellett volna fizetniük a tartozásaik után járó 1, vagy 3 százalékos halasztási kamatokat. A múlt év nov. 29-iki rendelet ezt a határidőt március 1-re, a mostani törvényjavaslat pedig június 1-re tolja ki.

Azoknak a mezőgazdasági adóssoknak, akik kiegyeztek hitelezőikkel s akiknek december 1-én kellett volna lefizetniük az első törlesztést, ezt már csak június 1-én kell megtenniük március 1-e helyett.

Ami viszont a városi háztulajdonosokat illeti, akiknek a múlt év november

1-ig kellett volna ajánlatot tenniük hitelezőiknek tartozásaik törlesztésére nézve, ezek még június 1-ig tehetnek ajánlatot, azaz kiegyezhetnek a törvény által megállapított feltételek szerint.

A fentebbi határidő-meghosszabbításon kívül a javaslat kimondja még, hogy a városi jelzáloghitelintézetek is abba a csoportjába kerülnek a hitelezőknek, amely csoport nem vezethet végrehajtást jelzálogköveteléseire.

Másrészt az állam a kiváltságos hitelezők a 10 hektárnál kisebb birtokkal rendelkező adósaiknál nem foglalhatják le és nem árverezhetik el a javaslat V. szakaszában körülírt vagyonrészt, hanem csak a többit.

Íme a legjobb recept álmatlanság ellen!

Próbálja ki ezt a rendszert

néhány héten keresztül és meg fogja látni, milyen üdítő álomban lesz része, mielőtt lehajtottá fejét a párnára! Az emberek milliói New Yorkban, Chicagóban, Londonban és más nagy városban, ahol a pokoli és állandó zaj álmatlanságot okoz, minden este Qvomaltinet isznak.

ÁRA: 50.- 98.- 175.- 320.-

OVOMALTINE

Dr. Wander r. t. üzemek készítménye

nyugtát adott a pénzről, mint önkéntes adományról. Hozzam ide a nyugtákat?

Spineanu: Nem válaszolok egy öntudatlan rágalmazónak!

Erre a többség körében nagy lármát kelt, amely botrányoszerű jelleget ölt. A korábbiak csak nehezen tudják lecsillapítani a kedélyeket.

Ezután áttérnek a napirendre: folytatják az igazolási vitát. A Caliacramegyebeli választással kapcsolatban Lapedatu nemzetiparasztpárti azt hangoztatja, hogy ott nem is volt választás, hanem a liberálisok egyszerűen elosztották a szavazatokat. A nemzeti-parasztpártnak a tavalyelőtti 17 ezer szavazat helyett mindössze ötszázat juttattak.

Inculetz belligyminiszter ezzel kapcsolatban bejelenti, hogy M. Halache átnyújtotta a miniszterelnöknek a hivatalos személyeknek a névjegyzékét, a kik visszaéléseket, erőszakosságokat és törvénytelenégeket követtek el a nemzetiparasztpárt szerint. Biztosítja az ellenzék, hogy a kormány kivizsgálja a panaszokat s megtorolja az esetleges visszaéléseket.

Erre a választást a többség igazolja.

Ezenkívül még 15 megyebeli választást kell igazolni, ami csütörtökön délig megtörténik s délután a képviselőház is megválasztja elnökségét. Elnökké Spineanun kiáltják ki.

Vajdáék mégis kilépnek a nemzetiparasztpártból

Politikai körökben növekvő érdeklődés figyeli a vajdisták mozgólódását s lépéseikből arra következtetnek, hogy Vajda még ebben a hónapban bejelenti az erdélyi tartományi vezetőség ülésén a nemzetiparasztpártból való kilépését hűveivel együtt.

A napokban Tilea volt államtitkár és a vajdisták több más vezető embere felkereste Argetoianut s együttműködésről tárgyalt vele. A tárgyalások állítólag nem vezettek eredményre. Most júnián folytatnak megbeszéléseket, majd Gogával és Bratianu Györggyel lépnek érintkezésbe.

Beavatottak úgy tudják, hogy

a vajdisták a napokban a fővárosban is hivatalos lapot jelentetnek meg, hogy ezzel is előkészítsék a talajt annak a jobboldali pártnak az összehozására, amelyet tervbe vettek.

Fő a feje a pénzügyminiszternek az új költségvetés miatt

Megváltoztatják a fogyasztási, látványossági és gépkocsi-adót s teljesen eltörlik a globálist

Vajda és hívei már kovácsolják az új jobboldali pártot

Bukarest, február 15.

A jelenlegi fojtogató gazdasági és pénzügyi válság közepette a kormány tagjai közül a pénzügyminiszterre hárulnak a leg súlyosabb feladatok. A pénzügyminisztériumot most különösen három nagy probléma megoldása foglalkoztatja: az adóbevételek fokozása a különféle adóknak a polgárok teherbíróképessége szerinti mérséklése által, a külföldi államadósságok rendezésének ügye és az új költségvetés összeállításának bonyolult kérdése.

Ami az adókönyvitő javaslatokat illeti, ezeknek egy részét Slavescu pénzügyminiszter már át is küldte a törvényvéleményező tanácsnak, hogy a napokban beterjesztthesse a parlamentnek. A hét javaslat egyébként pontosan a következő: 1. az egyenes adók csökkentéséről és a globális adó eltörléséről, 2. a bélyegilleték leszállításáról, 3. a fényüzési és forgalmi adó mérsékléséről, 4. a fogyasztási adó csökkentéséről, 5. a gépkocsi-adó módosításáról, 6. a látványossági adó módosításáról, valamint ezektől függetlenül 7. az adóbejárat törvény módosításáról és 8. a pénzügyminisztérium átszervezéséről.

Az állam külföldi adósságainak leszállítása dolgában a hitelezők három szakértő megbízottja már javában folytatja felülvizsgálatát Románia fizetőképességének a megállapítása céljából. A pénzügyminiszter ma egy második emlékiratot adott át nekik, pénteken este pedig a külföldi szakértők összeülnek a pénzügy-

miniszter vezetése alatt annak a román bizottságnak a tagjaival, amely a szakértők jelentése alapján Párisban folytatni fogja a tárgyalásokat, illetőleg alkudozásokat a hitelezők érdekképviseivel. A külföldi szakértők munkája különben még 10-12 napig tart s akkor elutaznak az országból. A párisi tárgyalások rögtön ezután, a hónap végén, vagy március elején kezdődnek meg. Lehet, hogy a román bizottság a külföldi szakértőkkel együtt utazik a francia fővárosba Zeuceanu meghatalmazott miniszterrel az élén.

Miután az új költségvetés összeállítása elsősorban attól függ, milyen eredmény-

nyel végződik a párisi alkudozás az államadósságok leszállításáról, valószínű, hogy a pénzügyminiszter az új költségvetési javaslatát április 1-ig, tehát az új költségvetési év kezdetéig, nem terjesztheti a parlament elé. Így csaknem bizonyos, hogy az új költségvetést a parlament csupán az ülésszak végén, áprilisban, vagy talán májusban szavazhatja meg s addig a kormány csak havi költségvetésekkel fog dolgozni, ami persze távolról sem egészséges állapot, de elkerülhetetlen, mert a végleges költségvetés összeállításához okvetlenül be kell várni a párisi alku kimenetelét.

A képviselőházi vita izgalmai

Amint Tatarescu miniszterelnök a tegnap este a képviselőházban rögtönzött többségi értekezleten bejelentette, a házszabályokat rövidesen módosítják olyan értelemben, hogy egy szónok ne beszélhesen többet egy óránál s hogy a törvényjavaslatok vitája részleteiben a bizottságokban folyják le. Addig is kérte a miniszterelnök a többséget, ne válaszoljon, vagy csak nagyon röviden válaszoljon az ellenzék támadásaira s igyekezzék a lehető leggyorsabban befejezni az igazolási vitát, mert az ország tettekre vár s a tettek lesznek a legjobb válasz az ellenzéki vádakra. Tatarescu ismét felsorolta a tárgyalásra kerülő törvényjavaslatokat, először az adókönyvitő javaslatokkal.

A képviselőház szerda délelőtti ülésén ennek ellenére tovább folyt az időpocséklás, igaz, napirend előtt. A tegnap esti ülés jegyzőkönyvének felolvasásával kapcsolatban Spineanu nemzeti-parasztpárti

képviselő visszautasította Rizescu többségi képviselőnek azt a többször hangoztatott vádját, amely szerint ő a nemzetiparasztpárti uralom alatt vesztegetési pénzeket vett volna fel a képviselőket olvasott fel azoktól, akikről Rizescu azt állította, hogy „spec”-eket fizettek volna neki. Spineanu végül rágalmazónak nevezte Rizescut.

Rizescu újból hangoztatta, hogy állításai megfelelnek a valóságnak s bizonyítani is kész azokat.

Spineanu: Korlátolt, lelkiismeretlen! Rizescu: Nem tudom, hogy kettőnk közül melyik inkább az. Ellenben továbbra is állítom, hogy Dambovica-megyében a nemzetiparasztpárti uralom alatt semmit sem lehetett elintézni, senki sem kaphatott engedélyt, vagy közmunkát, amíg az illető el nem ment a megyei szervezett klubjába s ott le nem fizette a Spineanu által kiszabott baksist. A klub vezetősége

A „FRANCISTAK”

Megkezdődött a francia jobb és bal élet-halál-küzdeime

A KAPU ELŐTT...

Irla: MIKES IMRE

(A B. L. párisi munkatársától)

Páris, február 15.

A francia polgárnak hagyományai vannak. A forradalom szent valami nála. A Place de la Bastille-on és a főváros száz más részén óriási emlékművek hirdetik 1793, 1830, 1848, 1871 barrikádjainak emlékét.

— A háboruba azért mentünk, hogy felszabadítsunk 2 millió elzártsit... hogy ne mennénk ki az utcára, amikor 40 millió franciáról van szó! — mondják a párisi hazafiak.

Ilyenképpen emberek, akik egyébként óvatos és minden zűrzavartól irtózó kispolgárok, kivonultak a terekre és boulevardokra. Tanácsosok, orvosok, kereskedők, mérnökök, apró tőkepénzesek verődtek fuldokló tömegbe. Kerítések döntöttek le, vasrudakat téptek ki, gerendákat feszítettek le az autóbuszok oldaláról, fákat ráncigáltak ki gyökereitől a földből, torlaszokat építettek, szembeszegültek a gépfegyverekkel és nekirohantak a karhatalomnak. Szabályos harc fejlődött ki. Itt a dolgok másképpen zajlanak le, mint Kelet-Európában, ahol a tüntetés a karhatalom önkenye és a polgár vérehullása. Párisban egyenlő erők mérkőznek.

Ötszáz polgári sebesült.

Négy száz csendőrendőr a kórházakban.

★

A francia polgár élete szent és sérthetetlen.

Az a tény, hogy a garde mobile, a tüntetések idejére Párisba berendelt csendőrség belelőtt a tömegbe, felháborodást és utálatot váltott ki. A rendőrség, a párisi rendőrség, — mondják a naivabbak — sosem merészkedett volna ilyesmire.

S ezért következtethetünk az a bohózat fordulat, hogy a polgár, aki tegnap vérért hullatta az utcákon, ma már itt s ott megélezte a „flic”-eket.

Akik, természetesen, korántsem szelid bárányok. Csak látni kell őket, hogyan ütnék, csapnak, vágnak, rugnak, csak hallani kell, hogy fehér, ragyogó és kökemény „cannes”-eik nyomán miként recsennek a bordák és miként roppannak a koponyák! Most azonban, utólag, miután a sortűzet a csendőregények vállalták, ők is azonosítják magukat a polgárság felháborodásával. Daladier, a bukott miniszterelnök 50 ezer frankot küldött a sebesült „flic”-eknek. Visszaautastották. Daladiertől nem!

Az övé az egész felelősség. A tüntetés idején a képviselőház karzatáról nézte az eseményeket. A tömeg már két kordont áttört s a harmadik, utolsó sorfal ellen kőszült rohamra. Ha ezt is elsodorja, benyomul a kamarába és!...

Ez is hagyomány. A képviselők részére: golyó és lámpavas. Szörnyű események történhettek volna.

E pillanatban, állítólag, Daladier így szól:

— Minden áron megakadályozni!... Lőttek.

Ezzel Daladier örökre, vagy beláthatatlanul hosszú időre eljátszotta szerepét. S vele Frot belügyminiszter is, a karhatalom legfőbb parancsnoka. A Sorbonne orvosi fakultásának kapujára a tüntető egyetemi ifjak ma felrajzolták karrikatúráját. Műtőasztalon fekszik, felvágott hassal, belei kilógnak:

— Felboncoljuk Frot-ot!

★

Arról beszélni sem lehet, hogy a rend véglegesen helyreállt. A bal és a jobb egyaránt folytatni fogja a harcot. Az utóbbi ugyan győzött. Elsöpörte a hatalomról Daladiert és a radikális pártot. Kinevezte Doumergue-ot, aki „nemzeti” kormányt alakított. Bebizonyította, hogy a baloldal egyedül képtelen a kormányzásra. Elhítette, hogy a parlament tehetetlen. Olyan helyzetet erőszakolt ki, amely már nagyon hasonlít a diktatúrára. Elérte, hogy Chiappe-ot, a rendőrfőnököt, akit két héttel ezelőtt még mindenki gyűlölt, éljen, sőt, esetleg vissza is szólítsák a prefektusi székbe.

De viszont mindez alkotmányos uton történik még. A jobboldal győz, de a parlamenti jobboldal. Nem az a jobboldal,

amelyet a francia fasiszták akarnak. A „francista” jobboldal.

A gyűlölet és elnyomás jobbjára.

Az internálótáborok jobbjára.

A fajelmélet jobbjára.

A Hitler jobbjára.

★

A baloldal pedig azért folytatja a harcot még az eddiginél is fokozottabb erővel, mert riadtan látja a francia fasizmus óriási erőfeszítését, eredményeit s az egész közvéleménynek, jórészt öntudatlan, jobbrafordulását.

Mindkét csoport tudja, hogy Franciaországot elérte a válság hulláma. A krízis távolról sincsen még olyan erős, mint Közép-, vagy Kelet-Európában. Milliók éhezéséről, lakástalanságáról beszélni sem lehet. De nem is fog lehetni sohasem. A polgár és a munkás igényei egyaránt fokozottak itt. Ezek az igények sosem súly-

lyedhetnek az önmegtagadásnak abba az infernójába, mint Keleten, vagy Középen.

Januárban már ismét 50 ezer fővel szaporodott a munkanélküliek hadserege. A krízis réme fenyeget. Már ez is elég volt arra, hogy meggyújtsa a döntő harc fáklyáját.

A jobboldal diktatúrát akar. A nagytőke, amely fél a munkanélküliségtől, ugyanolyan nemzeti „forradalmat” tervez a francia fasisztákkal, mint amelyet Hitler csináltak Berlinben. A baloldal viszont a fasiszta ligák feloszlását, munkakalkulák teremtését, becsületes biztosítást követel. A párisi náci Chiappe-ot óhajtják vissza. A baloldal börtönbe akarja dugatni.

Az a két világ néz szembe, amely mindenütt másutt is vivja döntő harcát.

Párisban az igazi csata most kezdődött meg.

Benzinrobbanás egy áradati üzletben

A robbanás következtében kigyulladt az épület is

Arad, február 15

Hatalmas tűzvész ütött ki szerdán Aradon. Dél előtt háromnegyed 10 órakor telefonon értesítették a tűzoltóságot, hogy a Kálvin János-utca 3 szám alatti fűszerüzletben benzinrobbanás történt, amely lángokba borította az egész épületet. Mint később kiderült, az üzletben a kályha közelében egy benzintartály állott több liter benzinnel, amely a kályha melegétől felrobbant.

A robbanás pillanatában a közelben

foglaltakodott a tulajdonos sógornője, Petrovics Krisztina, aki borzalmas égési sebeket szenvedett. A szerencsétlen uriaszonyt a tűzoltók megmentették ki és szállították kórházba, ahol harmadfokú égési sebekkel ápolják. Élethamaradásához nagyon kevés a remény.

A robbanás áldozatának kimentése után a két autóval kivonuló tűzoltóság hozzálátott a lángok eloltásához. Félórát megfeszített munka után sikerült is elnyomni a tüzet. A vizsgálat megindult.

AZ „ÖRÖK VADLOTT” NYILATKOZIK:

„Örülök, ha Colfescuval kerülök össze!” — mondja Krenner Miklós dr., a sajtóperek romániai rekordere

Egyoldalú beszélgetés, amelyből a sajtópereket tárgyaló bíróság jellemzésén kívül a híres ügyész portréja is visszatükröződik

Kolozsvár, február 13.

A téma sokkal komolyabb, seni hogy vele kapcsolatosan humorizálni lehetne, de Krenner Miklós dr. a kitűnő publicista bátran odabiggyeszthetné nevjegyére: Fogd 9 és 12 között a törvényszéken!

Amit jelen esetben úgy is lehet értelmezni, hogy valamelyik sajtóperével kapcsolatosan, elítélését, vagy felmentését illetőleg fogad valakivel.

Krenner Miklós dr. nyanyis az az újságíró, akinek nemcsak Kolozsváron, hanem egész Romániában a legtöbb sajtóper van. Ha nem is naponta, de havonként háromszor-négyyszer feltétlenül megjelenik a bíróság előtt, hogy az ügyész szavaira replikázhassek.

Magas, kissé előre hajló sziluettnél egyik ügyfél árnya sem rajzolódik gyakrahan a törvényszéki folyosó falaira...

Ha nem írna rendte pompás vezércikkeit és más írásait, egyedül már az is lekötne, hogy olyan gyakran van a törvényszéken dolga...

— Nem tudom már magamat adminisztrálni! — mondta keserű gunnyal valamelyik multikori tárgyaláson.

Ő különben az a vádlott, aki mindig ügyvéd nélkül jelenik meg a tárgyalóteremben. A gazdaságos reformot, amely kétségkívül „spórolást” jelent, ezideig még senki nem követi. Igaz viszont, hogy kinek is van anyai sajtóper?

Talán csak még valakinek! Úgy tudom, hogy az illetékes fórumok nemcsak Krenner Miklós dr., hanem Spectator cikkeibe is gyakran belekötnek, azaz magyarosabban: inkriminálják...

Node Krenner Miklós dr. és Spectator rendkívül közel állnak egymáshoz, mondhatnók: egy test, egy lélek és így minden

sajtóperben azonos mértékben szerepelnek...

Hallgassuk meg tehát Krenner Miklós dr., vagy ha úgy tetszik Spectator tapasztalatait:

— A bíróság liberalitását — mondja a sajtóperekben legsűrűbben szereplő erdélyi publicista — feltétlenül el kell ismerünk! Az újságírókat a legtöbb mondvacsinált vád alól felmentik, annak ellenére, hogy Colfescu nemcsak a vád, hanem a legkártyékonyabb sovinszta áramlatoknak is képviselője. Hátamögött a jobboldali ifjúsággal.

— A bíróság részéről — folytatja — a sajtóperek során, nemcsak elvő, vagy politikából, hanem jogi szempontból is szenzációs megállapítások hangzottak el már. A Pastea-tanács például egy kommunizmussal vádolt újságírók ügyében felmentő ítéletet hozott, mert a cikkíró — az indokolás szerint — nem tett egyebet, mint a kapitalista termelési rendszert bírálta, a bíróságnak pedig nem feladata eldönteni, hogy melyik termelési rendszer a jobb.

— Colfescu megtámadásával kapcsolatos sajtóperemben — mondja Krenner dr. amely három főtárgyalást „ért meg”, a Pastea-tanács felmentette, azaz, hogy egy ügyész szereplésének a kritikája a sajtó bírálati jogához tartozik. Azzal a cikkemmel kapcsolatosan pedig, amelyben kijelentettem, hogy nem jól érzem magam itt, leszögezték, hogy ez — sajnálatos bár — de minden embernek egyéni joga!

— Colfescu? — kérdezem. — A magánéletben találkoztak-e már?

— Nem! — hangzik a válasz. — El kell azonban ismernem róla, hogy rendkívül erős meggyőződésű, fanatikus ember, aki

bennem csak tiszteletet ébreszt, noha elfoglaltságán és szofizmáin mosolyogni kell! Másik érdemes vonása az agilitás, azután a szónoki készség! Én például nem értek románul és mégis érezni tudom temperamentumát, úgyhogy örülök, ha sajtóperben összekerülök vele! (Gyakran örülhet!) Tisztelem, mert a kisebbségi jogvédelem legértékesebb szövetségese!

— Ez paradoxon! — vetem közbe.

— Az! — hagyja helyben. — Szóval inkább segít Colfescu győzeimhez, mint a saját erőm!

— Hány sajtópere volt eddig fűszerkesztő urnak?

Krenner dr. elmosolyodik és mentegőző gesztust tesz:

— Hát tudom én? Eltelt a hónapban még három lesz! Február 24-én a transylvanizmussal és autonomiával kapcsolatos sajtóperem esedékes. Arra kivételesen védt is viszek: Klein Miksa dr.-t, aki egész könyvtárt tanulmányozott már össze. Érdemes összecsapás ígérkezik.

— És a másik két ügy?

— Jelentéktelenebb! A jövő hónapban különben ismét lesz egy sajtóperem!

Olyan közömbös hangszíval mondja ezt, mintha arról beszélné, hogy megint hidegebbre fordult az idő!

Krenner dr. nem haragszik, bár legutóbbi sajtóperének tárgyalásán is azt állította róla Colfescu, hogy közveszélyes irredenta, mert betegségét Budapesten gyógykezelte.

Záradékol meg kell még említenem, mert ide tartozik, hogy Colfescu — amint az ügyész egyik bizalmasabb ismerőse mondja — szeretne beiratkozni az Újságíró Klubba, hogy az újságírókkal, különösen Krenner Miklós dr.-ral koránként vitát folytathasson.

Mintha erre nem volna elég alkalma a mindegyre sürűbben előforduló sajtóperek alkalmával...

Ugy látszik, hogy aki sokat markol, tényleg keveset fog...

A közmondásban éppen úgy, mint a bíróságon...

Nemes Ferenc

Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadság, levertség, élelemérzések eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűvíz kitűnő házszer, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József víz öreg embereknek is meglehetősen és minden fájdalom nélkül hat.

A „használt tárgyak” vámszabálya

Bukarest, február 15

A pénzügyminiszter körrendeletben utasította a vámhivatalokat, hogy a jövőben ne engedélyezzenek semmiféle vámmentesítést használt tárgyak behozatala esetében, ha azokat postacsomagban, vasuton vagy bármilyen más uton küldik. Gyakori eset ugyanis, hogy külföldön élő rokonok vagy ismerősök ilyen címen küldenek különféle használt tárgyakat az országba. Mentések maradtak viszont a vámfizetéstől továbbra is azok a tárgyak, amelyeket az utazók személyesen hoznak be magukkal s amelyek felismerhetők a használatosság jelei.

Szerezzen buloraink minőségéről információt vevőinktől!

CIMJEGYZEKET KESZSEGGEL KÜLDUNK

SZÉKELY RÉTI

BUTORGYÁN R. T., TG.-MUREŞ
FIOKOK: BUCUREŞTI — BRASOV

HIREK

Sebesi Ernő: //

A KÖLTŐ HANGJA

A költő hangja nem lehet ma lágy
A költő hangja sebet tépeget,
A költő hangját úsítja a vágy,
Hogy fellármazza mind a népeket.

A költő hangja titkon nem oson
A költő hangja nyíltan gyújtogat
A költő hangja emlékváncoson
Elringatja a fáradt álmokat.

A költő hangja mérges gázt lehel
A költő hangja SOS-t rikolt,
A költő hangja nem lehet pehely,
Mikor a mélypont szomorú rikord.

A költő hangja drapéria, gyász,
A költő hangja előtt nincs retész,
A költő hangja delej s egyre ráz
S a lelkiismeret újból ébredsz.

A költő hangja nem finom fodor,
A költő hangja éles, durva kő
A költő hangja hullámot sodor
És hogyha kell, a roppant égbe nő.

A költő hangja zokog, mint a szél,
A költő hangja csóvás meteor,
A költő hangja bátor, mitse fél
És boldog, hogyha vére lázba forr.

A költő hangja forradalmi tett
A költő hangja látkívás tiszta hit
A költő hangja jelszó s ima lett
És zászló lobogtatja titkait.

A költő hangja gyárkürt s dinamit
A költő hangja véres barrikád
A költő hangja iengő nyíl, amit
A csönd kiölt s zenébe hajlik át.

A költő hangja szenny fölött suhan,
A költő hangja rozsdán lépeget,
A költő hangja zengő, bölcs zuhany
S tisztára mossa mind a népeket!

— **IDŐJELENTÉS.** A budapesti időjárásutató intézet jelentése szerint gyengülő szél, jobbra derült idő és éjszakai erős lehűlések várhatók.

— **Kettős halálos ítélet Szegeden.** Szegedről jelentik: A szegedi törvényszék kedden, a délutáni órákban mondott ítéletet Juhász József és Nagy Imre szegedkörnyéki földmunkások büntügyében. A fiatal legények az elmúlt év őszén fejszeapásokkal és késszurásokkal meggyilkolták Herány Ferenc szegvári kocsmáros és annak feleségét, majd a borzalmas tett után teljesen kifosztották a lakást és elmenekültek. A törvényszéki tárgyaláson a vádlottak konok tagadással próbálták menteni magukat. A törvényszék hosszas tanácskozás után kötéltálati halálra ítélte a rablógyilkosokat. A halálraítéltek a kormányzóhoz folyamodtak kegyelemért. Ha az meg nem kegyelmez nekik, Magyarország újra akasztanak.

— **Dévai hírek.** Déváról jelentik: Még 1933 október 21-én éjszaka ismeretlen tettesek betörték a hunyadmegyei Czebe község elöljáróságára és felfeszítették a pénzeszekrényt, abból 170 ezer lejt loptak el. A helyszínen maradt szerszámok alapján a csendőrség megindította a nyomozást, amely azonban csak most járt eredménnyel. A csendőrök elfogták Sztojka János czebei lakost, aki be is ismerte, hogy ő volt a tettes. Sztojkat átadták a dévai ügyészségnek, a nyomozás azonban tovább folyik, mert az a feltevés, hogy Sztojkanak bizonyos személyek kezére jártak a betörésben. Nincs kizárva, hogy az ügyben még szenzációs letartóztatások lesznek. — **Menegoni Augustin dévai fodrász** hétfőn este az utcán megszólította egyik ismert dévai család 12 éves kisleányát, majd bevonszolta a kapu alá, ahol erőlködően meztelenséget akart elkövetni ellene. Az iskoláslány sikoltozására egy szolgálólány szaladt elő, mire a merénylő fülének ért. A cselédleány azonban felismerte a támadót Menegoni személyében, akit a rendőrség kihallgatott, majd átadták az ügyészségnek. — **A házszegi járásban** fekvő Csopai községben a csendőrség pénzhamisító banda nyomára bukkant. Elfogták Radulescu Traján, Radulescu Konstantin, Muntean Nedín és Vizote M. csopai lakosokat, akik közül az utóbbi lakásán felfedezték a pénzhamisító műhelyt is. Találtak 30 darab hamis százeleves ércpénzt, egy gipszlenyomatot, néhány kiló ólmot,

bronzot és cint. A pénzgártó társaságot a csendőrség bekísérte a dévai ügyészségre.

— **Tizenöt embert ölt meg egy olaszországi hegycsuszamlás.** Rómából jelentik: Az Appeninek keleti lejtőjén, a tengertől nem messze, Rimini és Pezzaro városok között irtózatos pusztításokat okozó hegycsuszamlás történt. A legördülő sziklák San Lazaro város külső részeinek egy részét teljesen elpusztították. A hegycsuszamlás nagy anyagi károkat okozott és 15 embert ölt meg.

— **Két részeg ifjú „hóstejtte”.** Nagyváradról jelentik: A Nagyvárad melletti Les községben, a hétfőről keddre virradó éjszaka folyamán Daghean Vasile és Mihes Petru részeg állapotban levő adóhivatali tisztviselők, megtámadták Berdea Florián közrendőr feleségét és a védtelen teremtést az elhagyott uton véresen verték. A részeg emberek ezután sorsára hagyták az uton eszméletlenül fekvő fiatalasszonyt és eltávoztak. A csendőrség letartóztatta az embertelen tisztviselőket. A fiatal asszonyt a nagyvárad központi kórházban ápolják.

ABLAK

„Elefánt, te marha: most kezdesz el intelligens lenni?...”

Ilyen kezdetű levelet szándékoztam tudniillik állattársunkhoz, a elefánthoz írni. Azt olvasván ugyanis nemrég, a főorvosnál várakozva, egy angol szemlében, hogy a két változat és csökevény, mely az elefántidák ősvilági óriásfajtajából annyi hatalmasabbnak kipusztult után máig is megmaradt: a létező való állandó küzdelemben testi szerszámain fölül újabb mintha értelmét is kezdené e küzdelemben venni.

„Ettől szeretnék megógni, te kedves, jószágos, és, sajnos, okos állat, elefánt. Csak nem ment el a jó dolgod, hogy most add magad az intellektuális pályára, mikor látod, hogy mi hogy jártunk vele? Mindannyiunk teremője a tanum, hogy, emberfelebarátainról nem is szólok, még a kutyát, még a lovat sem szeretem úgy, mint benneteket, jóra való maradékai egy jobbízű világban. De inkább forduljatok fel s pusztuljatok ki ezen nyomban, semhogy egy unokáttal bár egy napra megessék, ami a mi nemünkkel most már esztendőnk óta történik. Mammutok s egyéb őseitek ártatlan estek bele vermekbe, amelyekben végüket lelték. De az ember maga az a verem, amelybe beleesik s nektek, nemes állatoknak, ily perverztől végeteket nem akarom látni!...”

REKORD AZ IKREKBEN

Az amerikai Atlanta város elemi iskolája a maga nemében valóban pártatlanul álló rekordot állított fel. Tíz ikerpár jár ebbe az iskolába, a tanerőknek meglehetősen gondot okozva, mert azok alig-alig tudják az ikertestvéreket megkülönböztetni egymástól. Általában az utóbbi időben rengeteg iker születik. A természet nem törődik a nyomorúsággal.

— **Tordamegyei hírek.** Tudósítónk jelenti: Néhány nappal ezelőtt Trofia Jakab koppanyi lakosnak kellemetlen kalandban volt része. Az esti szürkületben hazafelé igyekezett, midőn az országúton két ember állta útját, akik a pénzt követelték. A megijedt embernek a teljesen elhagyatott uton nem maradt más választása, minthogy teljesítse az utonálló követelést s a fenyegetőleg viselkedő támadóknak átadta 200 lej készpénzt és öngyújtóját. A csendőrség az utonállókat Lakatos Traján, Lakatos Máthé környéki cigányok személyében letartóztatta s a tordai csendőrpáncsnoksághoz kísérte be, ahonnan rövid kihallgatás után — átadták őket az ügyészségnek. — **Peteleu George** 36 éves topánfalvi erdőmunkás a község egyik erdejében fát vágott. Munkája közben a fa rázuhant és fején súlyos zuzódásokat okozott. A tordai kórházba szállították.

A RHODINE

a spanyolnátha és a torokfájás ellenszere

anélkül, hogy a szervezetet gyöngítene,
anélkül, hogy zavarokat okozna

Az emberek ezrei kerülnek a spanyolnátha elleni szereket, mert attól félnék, hogy a szívet, a gyomrot, vagy a vesét támadják meg. A Rhodine, a hírneves „Usines du Rhône” készítménye, annak köszönheti nagy népszerűség, hogy az orvosok egyhangúlag megállapították, hogy e szer a szervezetbe hatolva kizárólag gyógyhatást idéz elő. Rhodine teljesen íztelen, azonnal feloldva vízben és hatása azonnal jelentkezik.

Rhodine kapható az ország összes gyógyszer-tárolban és drogériában.

Egy 20 tablettát tartalmazó alumini-
um tubus ára csak ..... Lei 26.—

Egy 4 tablettát tartalmazó alumini-
um tubus ára ..... Lei 8.50

Negyedszer is elnapolták a sinfalvai pör tárgyalását

Torda, február 15.

A tordai törvényszék Stefanescu-Dumitrescu tanácsa a tegnapi napra tűzte ki a már három ízben elnapolt sinfalvai rombolások tárgyalását. A kora hajnalban beérkező vicinálisról hatalmas tömegben szálltak ki a tárgyalásra beidézett károsultak, tanúk, rombolók és vádlottak egyaránt. Csak a fővádlott diákok nem érkeztek meg.

Az elnök névsorolvasás után megállapította, hogy ezúttal is 7 vádlott, 14 tanu és 3 károsult hiányzik. Azaz igazában csak négy, mert Botár Ferenc vendéglős január elején végleg elköltözött az élők sorából, nem várva be a földi igazságszolgáltatás ítéletét. Állítólag buskomor-ságba esett és abba halt bele.

Az elnök kérdésére az ügyész javasolta a tárgyalás megtartását, míg a vádlottak képviseletében dr. Boeriu Joai szenátor védő, utalva a tanúk és a több hiányzókra, kéri a tárgyalásnak hosszabb időre való elnapolását.

Az elnök rövid tanácskozás után elrendeli az elhunyt Botár Ferenc halotti bizonyítványának hivatalból való beszerzését és a tárgyalást március 26-ára napolja el.

JELENTÉS AZ ÚJ KALAPDIVATRÓL

Páris, február 15.

Itt a szalmakalap, persze, ezidőszertint még csak a hölgyek fején látható. Az idén talán még korábban, mint más szezonok során. Mintha kényseritelen akar-nák a tavaszt, hogy siessen. Pipacs-piros, füzöld, föld-fekete szalmakalapok selyemdiszítéssel ott virítanak már nagy vidámsággal a hölgyek fején. Előzőn, akármely a tavaszi virágok érkezését. Természetesen, megint új formát diktál a divat és ezzel új arckifejezést kapnak a nők. Megint zavarban lesznek a férfiak, nem fogják megismerni régi hölgyismerőseiket. Köszönni fognak ismeretlen hölgyeknek, mert az új formájú kalap mindig megzavarja logikus emlékezőtehetségüket. Már januárban vita volt arról, hogy tovább hordják-e a dá-mák feloldalt lecsapott, szokásapkasze-rű, kis ellenzős sapkáikat és kalapjukat, vagy nagy merészséggel fedjék-e fel el-takart homlokukat? Utóbbi mellett dön-töttek és most a széphomlokú hölgyek ünneplésére kerül a sor. Itt az új fej-uniformis: tarkón, füleken a meg-növesztett hajfürtök „rollnija”, a homlo-kok világosan, szabadon és redőtlenül borulnak a bizalmas, meleg, fiatalos és tisztatekintetű szemekre. Semmi árnyék és semmi tilok az arcban. A kalap pa-rányi fejére feloldalt szorosan felhaj-tott karima simul: a felhajtott oldalt viselik és az egész kalap a homlok fö-lött két ujjnyira hordva szabályszerű. Mintha nagyon hátracsuszott volna. Vége a titokzatosságnak, elbujó misztikus tekintetnek. Kisüt a nap és a hölgyek megfiatalodva, kényes naivitással és fürtös fejjel, gyerekes bátorsággal mu-tatják a világnak arcukat, szemüket, homlokukat és úgy tesznek, mintha nem volna többé titkuk.

k. m.

Nyomor (Az érem egyik oldala)

A rendőrség kimutatása szerint Aradon 1935-34 telén ijesztő mértékben elszaporodtak a belőrészek és lopások. Tulajdonképpen nem is értékben mutat emelkedést ez a kimutatás, hanem mennyiség szempontjából. Egyre nagyobb tömegű bűnözők surran be véletlenül nyitvahagyott ajtókon, vagy kóborász figyelmetlen emberek zsebében: az alkalmi tolvajlások száma egyre emelkedik. Mert nem holmi Amerikából behozott „bűnhullám”-ról van szó ezúttal. Az igazság az, hogy Arad szegénynegyedei felett idén rémuralmat tart a nyomor. Aradon a munkanélküliek száma szinte változatlan maradt, ezzel szemben a munkanélküli segélyalap félmillió lejt meghaladó összeggel kevesebb, mint tavaly volt. Mindössze háromnegyed millió lejt. A munkanélküli segély amúgyis soványka segítsége már most, február közepétől teljesen kiapadóban van. Az a helyzet, hogy ez a tönkrement, agyonmellőzött város úgy áll a munkanélküliség és a tökenélküliség szülte nyomor hullámvérésében, mint egy fizikailag teljesen legyengült ember, aki egyengült szervezettel szinte szabad prédája sok-sok betegségnek. A hosszú, szörnyűséges kemény tél százával szüli a bűnözőket és hiába a rendőrség minden erőfeszítése: itt tehetetlenül áll a közbiztonság szervezete. Utoljára is, a várost nem lehet megtölteni tilkosrendőrökkel és sajnos, mint felbujtót, mint bűntársat — bármennyi bizonyíték van is ellene, — nem lehet letartóztatni a telet...

Vérbaj

Szomorú kimutatás, amelyben Arad a második... Hivatalos kimutatás közli, hogy vérbaj elterjedése szempontjából Arad a második helyen áll az ország városai között. Ebből a kimutatásból szívesen kimaradtunk volna...

Élet és halál

PASSZIV ARAD SZÜLETÉS-HALÁLOZÁSI MÉRLEGE

A város által elkészített anyakönyvi kimutatás szerint Arad lakosságának halandósága 144 halálesettel haladta meg a születések számát. A múlt évben 1175 haláleset történt 1031 születéssel szemben.

Bőség...

(Az érem másik oldala)

Megbízható megállapítások szerint Aradnak hosszú évek óta először ezidén volt az első „igazi” farsangja. Egymást érik a mulatságok, a jókedvet pezsgővel locsolják, nem, azt éppenséggel nem mondhatnánk, hogy Aradon kiapadt volna a jókedv. Emellett, még azt sem állíthatja senki, hogy ez a jókedv amolyan műjokedv, hogy csak a felejteni vágyó, elgázolt emberek merülnének el éjszakánként a jókedv mindent feddeltő lármájába. Itt nem erről van szó. Arad idei farsangi szezonja az igazi, a „hamisítatlan” jókedv jegyében zajlott le. Nemcsak a bálak, de a házimulatságok is tanúsítottak tesztet erről. Mert van még pénz és van még jókedv ebben a haldokló városban. Vannak emberek, akik könnyű kézzel és könnyű élniakarással pezsgőbe fulasztják az árnyékokat, amelyek minden napjaikat körülbekörik. Kilenc-tíz olyan zártkörű társaság imbolyog hanyag előkelőséggel ennek a városnak egyre jobban hulló és halálbamerevedő teste felett, kilenc, tíz olyan társaság, amelynek tagjai megmérték az életet és — könnyűnek látták azt... Nagy, émeletítő szerelmek szövődnek ezekben a társaságokban — a páros szemeláltára: „Mindenki” ezekről a viszonyokról beszél: férjek idegen asszonyokkal és feleségek idegen fiatalokkal andalognak szerelemről réveteg tekintettel például a táncparketteken, érezve és élvezve, mint bámulja őket kimeredt szemmel az a kispolgári közönségtöredék, amely a nyomor és a bőség nalamköve közé kerülve, tehetetlenül asszisztál saját sorsátétetésé felett...

Gázolás...

Körülbelül két héttel ezelőtt történt: az aradi vasúti állomáson, az állomás belső területén, egy mozdony halálra gázolt egy 11 esztendő kisgyerményt. A nyomozás megindult, a nyomozás ma is folyamatban van: a nyomozásnak két hét alatt semmi eredménye sincsen...

Ezzel az egyszerű ténnyel pedig foglalkozni kell. Olyan megdöbbentő és hihetetlenül hangzó ez, hogy meg kell emlékeznünk róla: két hét alatt nem tudták tisztázni, ki vezette a mozdonyt, amely kioltott egy gyermekéletet, de még azt sem, melyik volt az a mozdony, a mellyel keresztlángzóltak a 11 esztendő kisgyermén testén.

Le kell szögeznünk: nem a megtorlatlanul hagyott büncselekmény miatt írjuk ezeket a sorokat. Lehet, hogy ez a szempont szentimentálisabban lenne feltálalható, lehet, hogy ez a szempont meghatóbb lenne. A mi szempontunk azonban ettől teljesen független.

Erről lenne szó: Egy vasúti állomás nem holmi elhagyatott országot. Egy vasúti állomáson nyilvántartanak minden mozdonyt, minden szerelvényt, amelyik akár csak pár lépést is tesz. Elképzelhető-e is másképpen: mi lenne, ha a vonatok és mozdonyok teljesen szabadjárahagyva szaladgálnának a síneken?...

És még erről van szó: Egy mozdony nem holmi élesfent bicska, amelyet el lehessen hajítani. Egy mozdony, amellyel embert öltek, magánviseli a huszafatokat, magánviseli a vérnyomokat. A halálos gázolás nyomait, amelyeket nem lehet egy-kettőre eltüntetni.

Nos, mármint: ma, amikor a modern kriminalisztika egyetlen hullarész alapján huszonnégyórát alatt deríti fel a legborzalmasabb gyilkosságokat, amikor a legravaszabb gonosztervöket is szinte játszi könnyedséggel heritik kézre, ma ne lehessen megállapítani, melyik mozdony volt az, amelyik az aradi állomáson 1934. január harmincadikán kioltott egy emberéletet?!

Igen, erről van szó: Hogyan lehetséges, hogy két hét alatt nem tudták kinyomozni, milyen mozdonyok haladtak át a kérdéses időpontban az aradi állomás megfelelő szakaszán, kik voltak a mozdonyvezetők és, hogy a mozdonyokon nem-e maradtak bűnlejek, nyomok?!

Nem, nem a megtorlás utáni bosszu diktálja ezeket a sorokat. Csúpan a megdöbbenés. Mert ijesztő közbiztonsági viszonyok azok, a melyek így nyilvánulnak meg. Ijesztő az a közbiztonság, amely ennyire tehetetlen... ..gázolás...!

Nem irom meg,

csak bizonyos jóleső elégedettséggel regisztrálom, hogy néha-néha van még sulya a nyomtatott betűnek. Erről van szó: ezen a helyen, az egész magyar nyelvterületen először. Éppen Aradról emeltünk vétót azok ellen a kétségtelenül mesterségesen kitenyészett tulkapások ellen, amelyek a budapesti egyetemek békéjét annakidején megzavarták. Választások küszöbén állottunk, Erdély magyarságának jobban, mint valaha, szüksége volt egységére. Erdély magyarságának jobban, mint valaha, szüksége volt arra, hogy kisebbségi jogait elismerjék, tiszteljen tartsák. Ez volt a helyzet, amikor Budapesten egy botcsinálta kisebbség ellen néhány felheccelt fiatalember erőszakos tüntetéseket rendezett. Ami ellen innen, a nyugati határszéleiről, mi, a kisebbségbe-sodródott magyarság: tiltakoztunk. És a tiltakozás nem maradt eredménytelen. Budapest, a budapesti sajtó is megérezte, mit jelent az, amikor a kisebbségi sorsban élő magyarság emeli fel tiltakozó szavát. Márpedig tiltakozó szavunk nem maradt egyedül. Olyan sulyos, nagyteljesítései és tisztelhetlen álló ember emelte fel szavát a mienk mellett, mint Barabás Béla, aki cikkeiben és nyilatkozatokban kelt ki az antiszemitizmus kutymergezése ellen. Ez, már magábanvéve is eredmény volt. De az igazi, megnyugtató eredmény csak akkor következett, amikor az arra illetékes budapesti körök, szinte szemmel láthatóan az ügy körül megindult vélemény-hangverseny hatása alatt, a magyarság külföldi presztízsére és érdekeire károsnak nyilvánították az egyetemi kilengéseket és kíméletlenül elfojtották azokat.

Arad, a leépített város

Egy város, amelyet fekete listára tettek

Az örök mosloahagyermekkel szemben nincs kegyelem

Ugy látszik, még nem volt elegendő, ami néhány esztendő alatt történt. Nem volt elegendő, hogy minden jelentős intézményünket leoperálták, hogy elejtették, leépítették az aradi érdekeket, hogy szinte faluvá degradáltak: mindez, amint láthatjuk, nem volt elegendő. Amint az aradi szakmai kamarák ellen megindított leépítési kampány mutatja: Aradot még nem fosztották meg mindenétől, Aradnak még van mit elveszítene.

Teljesen érthetetlen, emellett céltalan is az a kampány, amelyet pártállásra való tekintet nélkül, évek hosszú sora óta valamennyi kormány folytat Arad ellen. Elsősorban a szomszédos Temesvár javára, de igen gyakran teljesen l'art pour l'art, minden látható ok nélkül, szinte szisztematikusan elvonták valamennyi fontosabb közintézményünket, elvitték a komolyabb funkciókat betöltő hivatalokat, gazdasági érdekeinket semmibe se vették és Arad csak fellobbanó keserűséggel, de minden kitarás nélkül tiltakozott ezek ellen.

Most azután sor került arra, ami talán utolsónak maradt még fontosabb intézménynek ebben a városban: a Mezőgazdasági és a Kereskedelmi és Iparkamarára. Arad kétségbeesetten tiltakozik szakmai kamaráinak leépítése ellen. Hivatkoznak arra, hogy a Mezőgazdasági Kamara Románia hasonló intézményeinek a mintaképe volt mindenkor, hivatkoznak arra, hogy az aradi Kereskedelmi és Iparkamara az ország legaktívabb kamarája. Mindhiába.

A Mezőgazdasági Kamarát ugyan sikerült megmenteni Aradnak, de nem azért, mert bebizonyították, ami amúgyis nyílt titok volt: hogy az aradi Mezőgazdasági Kamara megszűntetése egyenesen lehetetlen. Nem, nem a gazdasági tények győztek itt sem. Hanem a politikai megfontolás. Mert hiába: nem lehet kikötni egy egész megye szavazóival.

Igy menekült meg a Mezőgazdasági Kamara.

És ezért vész el minden valószínűség szerint az aradi Kereskedelmi és Iparkamara. Mert, nyilvánvalóan látszik, hogy: elvész. A tervezet nem azért csinálták, hogy a siránkozó aradiak panaszának hatása alatt precedenst szolgáltatassanak azaz, hogy egyszerű küldöttségjárásra „visszaszínvák” mindent. Mi lesz akkor a „tervezetből”? Hiszen mindegyik kamara joggal követelhetne az aradi rokonintézménnyel azonos elbánást...

Kár reménykedni. Kár reményeket keltetni. A most hazatért küldöttség — valljuk be őszintén — abszolút negatív eredménnyel járt. Sőt mi több: teljesen pozitív eredményt produkált ez a küldöttségjárás. Ez a pozitívum: az aradi kamarát nem lehet megmenteni...

Állapítsuk meg tehát: Aradot ugylát-szik végképpen „B”-listára tették. Arad város hetvenezret meghaladó lakosaival egyetemben, érthetetlen okok miatt, Arad — fekete listára került.

Játékláz Aradon

Arad éjszakai élete új színpalattal lett színesebb. Aradon játék-kaszinó nyílt. A napokban este nyitotta meg ajtajait a klub, amelynek helyiségeit kizárólag „játékra”, roulette-re és chmain-re rendezték be. Nem tudni, megmarad-e ez a lendület, annyi azonban tény, hogy az első napokban a „játék” valószággal lázba hozta Arad éjszakai életét. A roulette-asztal esténként rengeteg ember tolong és a chmain is nagy érdeklődés mellett folyik. Valóban hatalmas pénzek vándorolnak itt körbe a zöld asztalon. Ezer és ezer lejek, tízezrek gyűlnek össze és oszlanak el zsetonhal-mok formájában.

Hajnalig tartó kártyacsatákról beszélnek éppen ezért most Aradon, ahol a vágások és remények középpontja most már az aradi Monte Carlo, az újonnan megalakított klub...

Mert általában a kispénzü emberek veszik körül a játékasztalokat. Soha annyi menekülni akaró ember nem volt talán — már ami a bizonytalanság és gond elől való menekülést illeti, — tehát soha sem volt ennyi „kifelévagyó” ember, mint éppen most. Ez a magyará-

zata annak, hogy husz, hatvan és százlejes játékosok szoronganak a játékasztal körül, várva, hogy hátha itt, a zöld asztalon születik meg egy pillanat alatt a vergődések má-játó! és a kint-lások tegnapijától való elszakadás lehetősége...

A chmain-nél már nagyobbpenzü emberek is vannak. „Császárok”, ahogyan az éjszaka nyelvén nevezik őket. A napokban egyetlen éjszaka, egy aradi uriember negyvenezzer lejt vesztett. Igaz viszont, hogy mind a negyvenezzer lejt előzőleg nyerte. Hallatlan nyereség-szériában volt ez az ur, aki állandó tagja a nagyban-játszó aradi kártyapartiknak. Negyvenezzer lejtig felvitte már a nyereséget, amikor megfordult a kocka és megkezdődött a vesztes szériája. A kártyacsatákban régen meggedzött férfi, — aki „szépen” azaz „könnyen” játszik, — úgy fizette ki az ezreket, hogy egyetlen arcizma sem rándult meg. Reggelre mind a negyvenezzer lejt idegen kézben volt.

Egy másik ur viszont majdnem minden este tekintélyes pénzeket nyer. „Biztos keze van”, — állapítják meg „kibic”-körökben.

Sokkal rosszabbul járt az az átutazó fiatal ember, aki — nyilván unalmában — feltévedt a klubba. Vonatindulás előtt már hetvenezzer lejtig volt könnyebb a zsebe.

A klub játékhelyisége nek bejáratánál ismerős arc üdvözi a belépőket. Az aradi származású, Balkán-bajnokságot nyert boxbajnok érdeklődik a tagsági jegyek iránt. Ezt a tekintélyes erejű, hatalmas boxolót szerződtette a klub „békeembernek”. És valóban: felügyelete mellett a legnagyobb rend és béke uralkodik a játéktérmekekben.

Azt hisszük, a Népszövetség is jobban járna, ha néhány ilyen „békeembert” szerződtetne a fegyverekkel és gázokkal „rouge et noir”-t játszó nemzetek ráncbaszedésére...

Arad éjszakája tehát nagyvárosi színpalattal gazdagodott. Aradnak már játék-klubja is van. Ahol minden éjszaka vadászat folyik a huszadik század harmincas éveinek jellegzetes törekvése: a lehetőség körül. Ugyanaz folyik itt, hárzardabb formában, mint az állami osztály-sorsjáték húzásai körül. Keressük a lehetőségeket, mivel pedig „rendes”, polgári uton nem lehet lehetőségre szert tenni és ha már hához szállították a „lehetőségek bölcsőjét”, a zöld asztalt, hát legalább elringatózunk ebben a bölcsőben. Hátha egy főnyereményt, egy jól megüthött bankot „álmunk ki” magunknak... Mondjuk, ötezer lejt nyerhetünk...

Aradról jelenik...

1. A napokban — mint jelentettük — sulyosra fordult a román politika és vezéralakjának, Pop C. Istvánnak egészségi állapota. A kamara volt elnökének állapota most, legutóbb öröndetes javulást mutatott, a beteg már ismét rendszeren táplálkozik, teljesen magához tért, orvosainak véleménye szerint komolyabb komplikációktól hosszabb ideig nem kell tartani.

2. Arad város élére új interimárbizottságot nevezett ki a kormány. A bizottságnak egyetlen egy magyarparti tagja sincs. A magyarság hivatalos képviselő nélkül maradt a torony alatt.

3. Az aradi tőzsde — mert Arad, mint jelezttük, tőzsdét kapott — tehát ez a „nélkülözhetetlen” intézmény még születése előtt átköltözött a — holdba. Aradról még a kereskedelmi és iparkamarát is elveszik. Hol érnek rá most a tőzsde szervezésével foglalkozni? A tőzsdetanácsot már rég össze kellett volna hívni — de még a szervezkedés sincs befejezve. No, de kívánjuk: bár mindig csak ennyi baj érné Aradot...

4. Az aradi színház megszakitotta aradi szereplését és átment Temesvárra. Éppen akkor, amikor a színházvezetésnek eszébe jutott, hogy olcsó nyel-árakkal nyilvánvalóan nagy közönséget hozhatna a színházba. A gondolatot tett követte — jobb későn, mint soha — és, az utolsó három napon keresztül zsúfol-házak nézték végig az előadásokat.

5. Szép sikere van Marosvásárhelyen egy ismert aradi urilánynak, Abonyi-Küri Klárinak, aki már hosszabb ideje a szini pályára lépett. Abonyi-Küri Klárit a marosvásárhelyi sajtó és a közönség egyaránt meleg szeretettel ünnepli.

6. A temesvári szintársulat, felhasználva az alkalmat, hogy az aradi együttes Temesvárt játszik, megtette a lépéseket arra nézve, hogy Aradon néhány előadást tarthasson. Minden valószínűség szerint már a napokban megkezdődik a temesvári aradi vendégjátéka, az aradi hatóságok minden vonalon kötelező-igéretet tettek arra nézve, hogy lehető-sé teszik a temesváriak aradi szereplését.

Igazolási vita, amelyet még nem lehet lezárni

Írta: KACSÓ SÁNDOR

II.

Soha nem bogarásztunk úgy a választási visszaélések után, mint ezeket a legutóbbi általános választásokon.

Ennek a bogarászásnak nagy értelme volt. A választások napjára ugyanis nyílt titokká vált, hogy a Magyar Párt és a liberális párt között titkos, vagy enyhébb szóval bizalmas megállapodás jött létre. Látnunk kellett tehát, hogy a liberális párt hogyan és hol tartja be ezt a megállapodást.

Aradról, Szatmárról és Nagyváradról sok visszaélést, erőszakot jelentettek. A székely vármegyéből viszont semmit, vagy nagyon keveset. Később, egy-két nap múltán aztán, amikor a megdöbbentő eredmény nyilvánosságra került s amikor az udvarhelymegyei „eredmény”-nek valóssággal fejbekölöntő ereje volt, jöttek a hírek és a jelentések, hogy bizony Udvarhelymegyében is volt erőszak, ravaszkodás, félrevezetés, kijátszás. Kellett is lennie. Mással a kapott eredményt sem megmagyarázni, sem elhíttetni nem lehet. Viszont az is igaz, hogy az udvarhelyszéki erőszak és hatalmi nyomás távolról sem volt olyan erős, mint a szatmári, vagy az aradi.

Nem valószínű, hogy a liberális párt, amelynek közismerten erős szervezete és tulzatosan központosított hatóereje van, ilyen kapkodva, ilyen rendszertelenül utasította volna vidéki szervezeteit. A következtetés a tapasztalt jelenségekből önként adódik, tekintettel azonban arra, hogy az a bizalmas egyezmény egészében még ma is ismeretlen a magyarság előtt, hagyjuk el a Szatmárra, Aradra és Nagyváradra vonatkozó részt. A székelyföldi meglepően egységes eljárás azonban — eltekintve, vagy egyelőre elmellőzve az udvarhelymegyei erőszakoskodásokat — olyan világos mondatokat rág a szájba, hogy bűn volna elhallgatni őket. Annak a bizalmas egyezménynek a gerince a Székelyföld lehetett. Olyan értelemben talán, hogy mind a három székely vármegyében behozhat a Magyar Párt két-két képviselőt és egy-egy szenátort. Gyárfás Elemér külön még azt is elérte, hogy neki a kormánypárt nem is állított ellenjelöltet s így pálasztás nélkül, egyhangulag lehe-
tett Csik szenátora. A szenátorválasztásokon és két székely megyében, Csikban és Háromszéken a képviselőválasztásokon is a liberális párt állotta az egyezményt. Miért erőszakoskodott tehát Udvarhelymegyében? Talán azért, mert azt hitte, hogy a Magyar Párt elnökének a megyéjében csak erőszakkal tudja kihozni magának azt a két képviselőt, amit az egyezmény biztosított neki. Az eredmény kétségkívül nagyon meglepte. Azt, amire számított, megkaphatta volna minden erőszak nélkül is. Miként Csikban és Háromszéken, ahol nem volt szükség erőszakra ahhoz, hogy a liberális párt és a liberális párt mellett a többi román pártok együttvéve több szavazatot kapjanak, mint az összes leadott szavazatok fele. A három székely vármegye lakosságának több mint fele megtagadta a választásokon a Magyar Pártot, noha más magyar párt nem volt ezúttal sehol, még a gazdasági párt sem állított jelölteket. Egységbon-
tásról tehát nem lehet beszélni, mert az egységet ezúttal nem bontogatta senki. Az egység a választó tömegeken keresztül, megbomlott önmagától és pedig a legszerencsétlenebb formájában. Nem más magyar párt, ellenzéki magyar párt vitte el a szavazatokat, hanem a román pártok. Elvitték simán, erőszak nélkül, mert ugye-
bár, azt csak még sem állíthatjuk, hogy a kormánypárt és a karhatalom, valamint a közigazgatási szervezet Lupura, Junian-
ra, Argetoianura kergette volna a széke-
lyek szavazatait.

Egyetlen lehetőség volna még arra, hogy másként magyarázzuk, vagy elmagyarázzuk azt, ami történt: a székely szavazók nagyrészt elzárták az urnáktól. Ez azonban csak Udvarhelymegyében igaz s ott is mérsékelt. Az igazság az, hogy ezen a választáson mind a három székely pár-

megyében több szavazó adta le a szavazatát, mint a legutóbbi nemzetiparasztpárti választásokon, amely elismertén elfogadható volt. Igaz ellenben az, hogy sok választó van, aki közömbös, nem választ, mert nem látja értelmét. Hát persze, ezek is magyarok, de nem nevezhetők magyarpártiaknak is egyben. Az a tény, hogy ezek nem szavaztak, nem jelenti azt, hogy amennyiben szavaztak volna, a Magyar Pártra adják le szavazataikat. A nemzetegységnek kétségkívül részesei ők, de a pártegységnek nem.

Ez az a helyzet, ahová 15 év alatt eljutottunk.

Hogyan és miért jutottunk idáig?

Molnár Dénes dr. közli, bárhol is ügyvéd, a Magyar Párt egyik jelöltje írja a következőket:

„A leadott érvényes és kerek 23 500 szavazatból a Magyar Párt kapott 43 százalékot, a liberális párt 29 százalékot, az Argetoianu-párt 15 százalékot, míg a többi apró (hét) párt összesen 13 százalékot.

A tavalyi választáskor, amikor két szavazókörzetben nyílt urnalopás történt, a kézdi és orbai választók — nem számítva ide Nagyborosnyó körzetét — 64 százalékos eredményt hoztak ki a Magyar Párt javára.

Kétségtelen, hogy a nép leszegényedése nem egyedül és kizárólag az itteni kisebbségi bankok majdnem évtizedes kamatpolitikájának tudható be. A leszegényedett népet azonban könnyű oda-
vezetni, hogy azok okai az ő nyomorúságának, akik a kisebbségi magyar bankokat s egyben a magyar pártot is vezetik. (Egy ugyanis, ha nem is teljesen, de sok szempontból igaz.) Ezért nem szabadna tovább is a bankérdekeltségnek ragaszkodniok a párt vezetőségében levő helyeikhez, mert a pártegység nem egyezik az érdekegységgel s emiatt romlanak az eredmények. Ezt minden rosszindulat nélkül szezegem le s egyben igen sokaktól hallott véleményként is nyilvánosságra hozandónak tartom.

Nem beszélek arról sem, hogy idegen és itt ismeretlen nevekkal nem lehet minden évben újra és újra kísérletezni és a megyei intézőbizottság kivánságát négy esetben is mellőzni, amikor ezzel politikai megelégedése is következik sokak szemében annak, akik — mint én — a feltétlenül veszendő harmadik helyen vállaltam el a jelöltséget, nehogy helyembe bankérdekeltséghez tartozó egyén kerüljön s ezzel is a pártegység szenvedjen sérelmet.

Ezen a választáson Háromszék hozta ki a legjobb eredményt a három székely vármegye közül.

Az udvarhelyszéki eredményt magunk sem tartjuk valószínűnek, tehát nem is foglalkozunk vele részletesebben. Csik azonban újra nagyon érdekes és tanulságos dolgokat mond. Ferencz Gyárfás, csikszeredei megbízottunk így kezdte jelentését az eredmény nyilvánosságra kerülése után:

„Csikmegye leszávozott. A szó legszorosabb értelmében oépe szavazott le. Ugy szavazott le, hogy nyomában a székelység jövő sorsáért aggódók lelkeiben a kétségbeesés lett az ur...”

A legutóbbi négy választás eredményének összevetése rettenetes vissza-
esést mutat a Magyar Pártra. Az 1923-as nemzetiparasztpárti választások során 80 százalékot ért el a Magyar Párt. A következő Jorga-féle választás adatai nem irányadók, mert akkor, állítólag, lopták és hamisították a szavazatokat. Az eredmény azonban még így is jobb volt a mostaninál. Az 1932-es választásokon még 55 százalékos többséget sikerült összehozni. Most a Magyar Pártra adott csiki székely szavazatok száma alig haladja meg a 40 százalékot, pedig a választás nem volt borzalmas. A Magyar Párt bizalmi férfiai két körleiből teltek panaszi jelentéktlenebb

visszaélésekről...”

Aztán a megdöbbentő eredmény okai-
ról:

„Szemfüles kormánykörtések hada árasztotta el a közsegeket. Bizalmasan sugták a szavazópolgár fülébe, hogy a Magyar Párt és a kormány között hallgatólagos megegyezés van...”

Fokozta a román pártok fékevesztett propagandájának sikerét a Magyar Párt egyes vezetőivel szemben fennálló elégedetlenség... Az egyenletlenség, a mely évek hosszú során át egyre mélyebb és mélyebb árkat vonta a széke-
lyek és a Magyar Párt hivatalos vezetői közé. Nem soroljuk fel ezeket a bajokat. Köztudomásúak azok. A helyzet-
tel tisztán számoló gondolkodók rég sürgették ezeknek a bajoknak a kiküszöbölését, de eredménytelenül. Most aztán itt a kétségbeeső eredmény...

Nincs ebben a megyében komoly szerve-
zet. Nincs meg a vezetők és a nép közötti állandó kapocs. Ennek a bizo-
nyítására elég annyi, hogy Csikmegye területén a Magyar Párt egyetlen falusi tagozata sem működik...

Páll Gábor egyedül nem elég annak a hatalmas munkának az előkészítésére, a mit Csikban el kell végezni.

Az alsiki székelyek jaoarésze ezt hajtogatta: a liberális-párt jelöltjére szavazunk... Csikmadarason a Magyar Párt tagozati elnöke személyesen gyűjtötte a szavazókat a liberális pártnak. Egyik községben a kormánypárt kortes-
gyűlésén maga a plebánus jelentette ki: Egyetlen reményünk a fényes csillag-
ként felettünk ragyogó liberális párt-
ban van. Ha ez sem segít, elvesztünk...”

Elég ennyi idézet is. Ne áltassuk ma-
gunkat és ne áltassuk a még hűséges ma-
gyarpártiakat se. A Székelyföldön a Ma-
gyar Párt nem az erőszak és a választási
visszaélések miatt vesztette el a székely
szavazatoknak több mint felét. Az az
eredmény, ami az urnákból kikerült, na-
gyon megközelítően fedi a székely választók hangulatát és véleményét. Az okokra vonatkozólag pedig igaz van Ferencz Gyárfásnak: köztudomásúak azok. Mi is
eleget irtunk róluk s eleget követeltük az

orvoslást. Ismétlésekbe nem is bocsátkozunk, hiszen a cél most az volna, hogy a mai helyzetből keressük meg a becsületes kibontakozást. Erre is sor kerül egy következő cikkünkben, most azonban ejtsünk néhány szót arról a bizalmas egyezményről amely — ismétljük meg és szögezzük le — még ma is ismeretlen a magyarság előtt.

Háromszékről is kaptunk olyan jelen-
tést, hogy a liberális kortések erőse a vis-
zaéltek azzal a bizonyos „paktummal”.
Udvarhely is panaszkodta ugyanezt...

Az okos egyezmény-kötés a politikai bölcsessége. Nem is azt hibáztatjuk, hogy a Magyar Párt egyezményt kötött, hiszen például csak helyeselhetjük azt, hogy ezzel az egyezménnyel — a Székelyföldön legalább — biztosította a szabad választást s nem taszigáltatta választóit a sendőrök pusktusaival.

Hibáztatjuk azonban azt a rövidlátást, hogy ez a „paktum” titkos volt, vagy „bizalmas” volt. A titkos diplomáciának egyébként sem vagyunk hívei, de ebben az esetben gyámoltalanságra vall, mert súlyos melléjefogást jelent. A Magyar Párt akkor, amikor titkosan állapodott meg a liberális párttal, fegyvert adott a liberális párt kezébe önmaga ellen. A saját védekezésére szánt fegyverét adta oda. Az egyezménynek nyilván az is feltétele volt, hogy erőszak ne legyen a kormány részéről a választások során. Ha az az egyezmény nyílt, a választások alatt az egész ország és a külföld is arra figyelte volna, hogy vajjon tartja-e a kormánypárt az egyezményt, vajjon van-e vissza-
élés, erőszak a Magyar Párt rovására. Csakhogy az egyezmény titkos volt. Az egyezmény, az a titkos egyezmény kötötte Bethlen György pártelnöknek a kezét még most is, az igazolási vitánál is. Nem állíthatott ki azzal, hogy a kormány megszegte ígéreteit, a kötött szerződést, mert ime Szatmáron, Nagypáradon, Aradon, Udvarhelyszéken csunya módon elverte a kisebbségi választókat az urnák előtt.

Minden titkártya a kormány kezében volt s Bethlen György nem tehetett egyebet, minthogy elvileg tiltakozott a vissza-
élések ellen s ezzel pont.

A liberális párt kortesei nem tartották szükségesnek a titkolózást s nem lehetetlen, hogy azt a csiki papot is ezzel ültették fel. Miért kellett a Magyar Pártnak titkolóznia? Csak azért, hogy mindkét keze kötve legyen s még csak ne is állhasson ki?

Az egyezmény titkosságára a liberális pártnak volt szüksége s a Magyar Párt elkövette azt a súlyos hibát, hogy szállította ezt a titkosságot, amikor a nyílt egyezmény neki lett volna erős fegyver a kezében.

Minden betegség kútforrása : Romlott vér

Bőrbajok, kiütések, furunkulusok, tályogok, görcserek, görcserek egzmák, flébitek, reumás bántalmak, érelmeszesedés. Női bajok.

Midőn a vér elsalakosodik a különböző mérgek leülepedése folytán, különféle gyulladásos állapotot idéz elő, mint pl.: akné, ekzéma, csalános kiütés, eitem. A herpes, a pszoriasis, a szikozis, a zóna, a prurigo ugyanezeket okozza. A vér tisztálansága különben sokféle artritikus eredetű bajnak az okozója, pl.: csont és izomfájdalmak, idegfájdalom, szíatiák, migrén, reumatikus és csúszos bántalmak, ízületi lob. Midőn a vére ártalmas elemek összegyűlnek, megfáradják a véredényeket. Ekkor mutatkozik az aranyér, a görcsér, a flébit. Amelyek könnyen mennek át általános lábbetegségekké, kétségbe ejtve a beteget krónikus voltuknál fogva. Avagy megtörténik, hogy a romlott vér magával hozza a véredényrendszer degenerálódását, az érelmeszesedést, annak minden súlyos következményével: a vese, a szív, az agyrendszer bomlasztásával. A beteg vér okozza a nőnél azt a rettenetes nyomorúságot, különösen a havibaj elütésének szomorú órájában. De mivel, hálá Richelet L. munkáinak, a baj minden kútforrása ma már ismeretes, semmi sem könnyebb, mint elkal-
mazni ezt a gyógymódot, amely hathatósan tünteti el a bajokat s amely gyógymód neve:

RICHELET VÉRISZTÍTÓ vagy vérfelfrissítő gyógymód.

Újra visszaszerzi izületeinek szabad mozgását. Sebeli békégednek, anélkül, hogy a legkisebb nyom utánok maradna. Vérkeringése helyreáll, felszabadul az agyrendszer, miként a két alábbi eset bizonyítja haláluk kifejezésével, ön is megszabadul bajától:

Súlyos reumában szenvedtem. Miután mindent megpróbáltam, nekiküldt az ön Richelet-vérisztítóggyógymódjának. Annak ellenére, hogy orvosom bizonyos fokú bémá-
ságra ítélt, egy hónap múltán már járhatlak.

G. LEBON
Rue Clos Durand, 6, Cognac.

20 év óta kínozt az ekzéma. Miután mindent hiába próbáltam, örömmel tapasztaltam, hogy pontosan követve a Richelet-gyógymódot megmenekültem e súlyos baj minden következményétől.

STYLVAN POLET
19, Rue Saint-Nicolas, Rouen.

Minden ügyhez ismertető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban Laboratoires L. RICHELET din Sedan 6 Rue Balfort Bayonne (Franciaország) Romániai vezérké viselő Jules DILLAN. Bukarest. 4 Strada Pitar Mos

K Ö Z G A Z D A S Á G

**A Nemzeti Bank a kényszer-
egyezségi törvény egyik
legfontosabb szakasza ellen**

Bukarest, február 15

Az egész ország kereskedelmi és jogászai körét a legnagyobb mértékben érdeklíti a Semmitőszék várható döntése a kényszeregyezségi törvény 59. szakasza ügyében, amelyet először egy magáncég, legújabbán pedig maga a Nemzeti Bank mint alkotmányellenest megtámadott. A szóbanforgó törvényszakasz tudvalevőleg az ország egész területén néhány tízezer adós helyzetét szabályozza: a bírói felszámolás alatt álló adósok sorsával foglalkozik és nem engedélyezi nekik a kényszeregyezség jogát. Kimondja továbbá a törvényszakasz, hogy a törvényszéknek jogában áll kényszeregyezség esetén eltekinteni a hitelezők véleményétől és tetszése, illetve saját becslése szerint megállapítani a hitelezőknek járó fizetési arányt. A törvényszéknek eszerint jogában áll 40 százalékgig leszállítani a passzívákat.

A törvényszakasz alkotmányos voltát először egy magáncég támadta meg a Semmitőszék ki is tüzte az ügyben a tárgyalást. Különös jelentőséget nyert azonban az ügy a Nemzeti Bank csatlakozásával.

A napokban ugyanis a bukaresti törvényszéken a „Meribar” autók kereskedelmi vállalat kényszeregyezségét tárgyalta. A cég az új törvény alapján terhei 40 százalékra való leszállítását kérte, 5 évi fizetési határidővel. A hitelezők, köztük a jegybank jogi képviselője is, elleneztek a kérelmet, a törvényszék azonban az 59. törvényszakasz alapján nem vette figyelembe a hitelezők tiltakozását és teljesítette a vállalat kérését.

Erre a Nemzeti Bankot képviselő Stelian Constantinescu ügyvéd közölte a bírósággal, hogy az 59. törvényszakaszt, mint alkotmányellenes rendelkezést, a Semmitőszék előtt megtámadta.

Költözik a temesvári szesz-szindikátus

Temesvár, február 15

A szeszgyárosok és likörgyárosok szindikátusa legutóbbi közgyűlésén azt a határozatot hozta, hogy a szervezet székhelyét Temesvárról Bukarestbe teszi át, tekintettel arra, hogy a szesz-ügyekre vonatkozó törvényhozás „megélné”. A szindikátus létevére tehát, hogy állandó összeköttetésben állhasson a szeszgyedárusági igazgatósággal és a pénzügyminisztériummal, ami a szindikátusi székhely vidéken maradásának esetén, sokkal nehézkesebb lenne és több utazási költséggel is járna. A szindikátus elnökeül különben újból Steiner Camill bukaresti likörgyárost választották meg.

— A C-vitamin felfedezése óta külföldön már nemcsak magyarok esznek paprikát. Budapestről jelentik: A legújabb és már közismertté vált kutatások megállapították, hogy a magyar zöldpaprika nagymértékben tartalmazza az emberi szervezetre oly fontos C-vitamint. Ennek a felfedezésnek valószínűleg nemcsak tudományos, hanem gazdasági körökben is visszhangja támadt és máris megállapítható, hogy a külföld érdeklődése a magyar paprika felé fordult. Magyarországon évente több mint 100.000 mázsa zöldpaprikát termelnek, ennek eddig alig huszadrésze került kivitelre. A felvevő piacok között ez a mennyiség annyira felaprozódott, hogy az egyes államok külkereskedelmi statisztikái nem is szerepeltetik a zöldpaprikát külön kimutatásaikban. A zöldpaprikát feltételezhetően leginkább külföldi magyarok fogyasztották. Folyó évben váratlanul megjavult a helyzet; már az évad elején többen sikerült elhelyezni a múlt évi árak duplájáért és azóta havonként növekvő és a tavalyinál jelentősebb mennyiséget. Magyarországon remélik, hogy a jövőben mennyiségre és értékre is egyformán érezni fogják a tudomány új vívmányának fellendítő hatását.

Az ideoi vetésterületünk közel jár a tavalyihoz

Majdnem hatmillió hektár az ideoi buzavetés

London, február 15

A gazdasági helyzetjelentést nyilvánító londoni agrár-bizottság az alábbi helyzetjelentést adja a vetések mai állásáról:

USA-ban: A délnyugati részek legnagyobb részén erős szárazság uralkodik és hogyha nem lesz jó kiadós eső, nagy károk lesznek. Az egész téli vetésterületen nincs hótakaró és ezért nagyobb fagykárak vannak. A lágybuzaterületen a Mississippitől keletre a kálások jók.

Kanadában: Az erős hideg időjárás még tart.

Angliában és Írországon: Egyetlen jó esős napot kivéve az elmúlt héten az idő száraz és hideg volt. Az erős fagyok úgy éjjel, mint nappal megakadályozták az olvadást és a gazdák csak nagyon nehezen haladnak a szántással. Az ideoi buzában változás nincs, az időjárás viszontagságait jól bírja. A tavaszi vetésre való előkészületek jól haladnak.

Franciaországban: Az enyhe, esős

időt szeles idő váltotta fel, éjszakai fagyokkal. A gazdák vetik a buzát azokon a földeken, melyeken a múlt évben kukoripát termeltek. A munkát a jelenlegi fagyok késleltetik. Az északi részen a fagy károkat okozott, de a kár nagysága nem állapítható meg. Általában a vetés keveset szenvedett a fagytól és így a decemberi aggodalmak nem váltak valóra.

Németországban: Az idő a múlt héten hidegebbre fordult.

Ausztriában: Az időjárás melegebb, a vetések állása kielégítő.

Spanyolországban: A viharok és a fagy nem okoztak károkat a vetésekben.

Romániában: Jó meleg, napos idő járja. Csak a múlt hét elején voltak enyhe fagyok. A vetésterületeken kevés a hó és ott, ahol jégkérek keletkeztek, károk vannak. A földművelésügyi minisztérium legutóbbi jelentése szerint, november 30-ig az ideoi buza vetésterülete 5,8 millió h-at tett ki, ami igen közel jár a múlt évi vetésterülethez. Várható-

lag a tavaszi vetésterület növekedni fog buzában, különösen a déli részekben. A téli rozsterület valamivel kisebb, mint 1932–33-ban.

Bulgáriában: További hóeséseket jelentenek az egész országban, ami igen jól védi a vetéseket. Az ideoi buza vetésterülete hivatalos becslés szerint 3 millió ha, a múlt évi 2,9 millió ha-val szemben.

Oroszországban: A buzatermővidékeken további hóesés.

Ausztráliában: Az időjárás igen kedvező a cséplésre, de a gazdák nem nagyon sietnek, mert az árak igen alacsonyak.

Argentínában: Hidegebbre fordult az idő, a tengeriföldeknek esőre volna szükségük. A középvidékeken meleg szelek és erős napsütés megtámadták a vetést, mely különben igen jól fejlődik. A buza, lenmag és zab cséplése kedvező körülmények között, jól halad.

Magyarországból és Jugoszláviából importálunk kukorica- vetőmagot

A földművelésügyi miniszter belsődön és kis tételekben is vásárol

Bukarest, február 15.

Tekintettel a tavaszi vetéshez szükséges száritott kukorica hiányára, valamint a hivatalos körök felhívására beérkezett vörös kukorica-ajánlatok csekély számára, a földművelésügyi minisztérium intézkedéseket tett, hogy a szükséges vetőkukoricát Magyarországból és Jugoszláviából beszerezzék. Ezen célból már ki is neveztek két bizottságot, amely kiutazik a szóbanforgó államokba a szükséges kukorica megvásárlása és átvétele végett.

Különben itt említjük meg azt is, hogy a földművelésügyi minisztérium felhívása szerint az állam kis mennyiségben is vásárol jöminőségű kukoricát vetési célokra. Az ajánlatok Bukarestbe: Serviciul Central de Aprovizionare, Str. Bursei 2 címre küldendők, vagy be-

adhatók az egyes vármegyei prefekturák mellett létesített beszerzési hivatalokhoz is. A minisztérium kéri a termelők, hogy a nagy vetőmagszükségletre való tekintettel, ajánlataikat minél sürgetőbben adják be és segítsék az államot a vetőmagkérdés elintézésében.

A magyarországi fakereskedők drágálják a román deszkát

Kecskemét, február 15

A kecskeméti Kereskedői Kaszinóban most tanácskoztak az ország fakereskedői, akik Kecskemét székhellyel akarják együttműködésüket biztosítani. Szóvá tették, hogy a Romániából, Ausztriából és a Felvidékről szállított deszkák árát az idén 12 százalékkal emelték, most pedig megváltoztatták a minőségi osztályozást, ami újabb 30 százalékos burkolt áremelést jelent. A deszka ára tehát 42 százalékkal drágább, mint tavaly.

A magyarországi fakereskedelem az ország különböző helyein körzeti gyűléseken akar foglalkozni ezekkel a kérdésekkel.

A közgazdaság hirei

ÓTHÓNAPOS ROMÁN—LENGYEL
EGYEZMÉNY

(Bukarest) Az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumban most folynak a tárgyalások a román és lengyel kormánykiküldöttek között a gazdasági egyezmény megkötésére vonatkozólag. Elhatározták, hogy az egyezményt egyelőre csak 5 hónapra, azaz 1934 július 30-ig kötik meg, módosítási joggal. Az egyezmény alapelveit nagyjából már megállapították, de még megállapításra vár, hogy milyen áruajták képezik a két ország közötti kereskedelmi forgalmat.

A ROZSNYÓI VIZMÜVEK ÜGYE

(Bukarest) Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium március 5-ikére hívta össze a Brassó melletti Rozsnyóba a bizottságot, amelynek döntenie kell a rozsnyói villamosműnél tervezett vízerőművi munkálatokra vonatkozó kifogások tárgyában.

MAGYARORSZÁGON NÖVEKEDETT
A BETÉTÁLLOMÁNY

Most jelent meg a Pénzügyminisztérium közleménye a P. K. kötelekebe tartozó intézetek betétállományáról. A kimutatás szerint 1933 december 31-én 504 millió pengő volt a budapesti betét, a vidéki pedig 209 millió pengő. 1932 december 31-én a budapesti betét csak 499 millió pengő, a vidéki pedig 211 millió pengő volt. Érdekes a bankzárlat állapotával szemben való összehasonlítás. A bankzárlat óta 1932 december végén a betétállomány 232 millióval csökkent, azonban 1933 folyamán megfordult a hanyatlás és a betét 18,7 millió pengővel növekedett.

Tüzzel-vassal az arany után...

Az amerikai arany-törvény nem alkotmányellenes

Washington, február 15

Az amerikai kormány tudvalevőleg elrendelte, hogy minden amerikai vállalat vagy magánember jelentse be aranykészletét. Egy Campbell nevű tőkepénzeszt a törvényszék súlyosan megbírságot, mert elmulasztotta bejelenteni, hogy aranytárháza van a bankban.

Campbell fellebbezett és alkotmány-

lenesség címén kérte a legfőbb törvényszéktől, hogy semmisítse meg az ítéletet.

A washingtoni főtörvényszék azonban elutasította a fellebbezést és ezzel szentesítette az aranykészletek bejelentését elrendelő törvényt. A kormány most még fokozottabb buzgalommal lát hozzá az országban levő egész aranykészlet felkutatásához, hogy szükség esetén rendelkezék felette.

Miniszteri körrendelet a fokozott adóbehajtásról

Áprilisig az adóhátralék 80 százalékát kell behajtani

Bukarest, február 15

A pénzügyminisztérium tegnap körrendeletet küldött szét az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben felhívja figyelmüket, hogy a kincstár bevételei az utóbbi időben érezhetően csökkentek. Ennélfogva szükséges, hogy a pénzügyigazgatóságok intézkedéseket tegyenek —

természetesen civilizált módon — az irányban, hogy az adófizetőket hátralékaik kiegyenlítésére rászorítsák.

A pénzügyminisztérium azt kívánja a pénzügyigazgatóságoktól, hogy ez év április 1-ig az adóhátralékoknak legalább 80 százalékát feltétlenül hajtsák be.

Uica tábornok Brassóban

Brassó, február 15.

Szerdán reggel fél 10 órakor Brassóba érkezett Uica tábornok, honvédelmi miniszter. Uica miniszter utja hivatalos jellegű. A brassói katonai hivatalokat vizsgálja felül.

A honvédelmi miniszter első utja a repülőgépgyárba vezetett, ahol tüzetes vizsgálatot tartott, majd a többi katonai intézményeket tekintette meg.

Nagyszabású siverseny lesz a Nagykőhavason

Brassó, február 15.

A pojánai nagyszabású és nagysikerű siversenyek után most vasárnap, február 18-án délelőtt a „Brassói Turista Egyesület” szakszaksztálya a Nagykőhavason rendez szép sikerrel biztató házi versenyeket. A napokban történt hó hóesés kitűnő lehetőség arra, hogy az 1620 méter magasságban megtartandó lesikló és ugróversenyek jól sikerüljenek. A versenyek előnyére szolgál a nemrég épített 7 kilométer hosszú, 1000 méter szintvonalkülönbsézetű új siut is, mely a BTE turista-házaitól a Nagyrét és Medveszakadék vonalán egész a Malomdombokig húzódik s nagyon alkalmas a könnyű és biztos lesiklásra.

Az ugróversenyek a turistaházak közelében közelében levő nagykőhavasi ugrósíncokon lesznek.

A vasárnapi versenyre a BTE ezuton is meghívja a román és szász testvéregyesületeket. A BTE turistaházai ugy lakásról, mint ételnemű ellátásról előre gondoskodnak.

A BTE vezetősége kéri, hogy azok, akik már szombat éjszaka fent akarnak háltni, előre jelentsék be szándékukat az egyesület titkárságánál (Kapu-utca 42 sz. Telefon 2-42.)

A versenyek programja:

Délelőtt 9 órakor: öregfiúk akadályversenye.

Délelőtt 10 órakor: ugrás.

Délután 2 órakor: lesikló verseny az új uton.

Nevezési díj versenyszám szerint 30 lej, kombinálva pedig 40 lej.

FELHÍVÁS

A Brassó-Bolonya-Deresteyi uti Ifjúsági Keresztény Egyesület a Molnár János-utca 3 szám alatt bérelt helyiségében folyó hó 16-án, pénteken este 9 órakor közgyűlést tart, melyre a tagokat és az érdeklődő ifjakat szeretettel várjuk. A gyűlés tárgya a négyes program: 1. Hitélet ápolása, 2. Szellemi önképzés, 3. Keresztényen szolgálat és 4. Testnevelés (tornaszerek rendelkezésünkre állnak) megállapítása. — Vezetőség.

Apróhirdetések

Szavanként 1 lei, vastag betűvel 2 lei. — Legkisebb hirdetés 20 lei

Belvárosban levő korlátlan italmérési engedélyt bérbeadom Brassó város területén. Cim 1532. szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

Csillárjaim legmodernebbek, legolcsóbbak! Welkens csillár- és fémáruháza. Szent János-utca 32. Telefon 3-81. 1547

Kitűnő állapotban levő „Singer” varrógép eladó. Brassó, Hosszu-utca 51. 1560

Jól főző mindenféle anyagra felvétel. Brassó, Egres-utca 17. L. em. 1561

Minden vevő 1 liter eredeti francia dugaszolt kölnivizet kap ajándékba az „Elite” illatszertárban, Brassó, Vasut-utca 55. (Elágazás.) 1564

Győződjön meg személyesen, hogy az elágazásnál (Vasut-utca 55.) új illatszertárban épp olyan jól vásárolhat, mint a belvárosban. Dus választék. Olcsó árak. 1564

Veszek hálószobákat, szalonokat, recamiékat, gardero-baszekrényeket, szőnyegeket. Előnyös vétel! jellegre a kiadóban. 1557

TEKÉZŐSPORT

Kedden este tartotta impozáns házi mulatságát a „Vig Barát” férfi és női csapata a Reiss vendéglő nagytermében, számos vendég, ismerősök és sportkedvelők részvételével. A kedélyesen elöltött családi estély a reggeli órákban ért véget. — „Turul” — „Gloria” barátságos mérkőzést a „Turul” nyerte 152-138 arányban. (17 játékos, 3 menet). — Nyolcas válogatott 138-109 a „Turul” javára. A „Turul” favoritként szerepelt, minden játékos megállta a helyét. — A „Gloria” ismét balszerencsével küzdött. Legközelebb reváns lesz. — Vasárnap a kerület nagyszabású díjversenye a Reiss pályán. A tiszta jövedelmet a tekézők munkanélküliei között osztják szét. — Hétfőn este „Turul” — „Vig Barát” női csapatok barátságos mérkőzése a „Gambrinus” pályán. Bíró: Winkler R. IAR. — „IAR” — „Bolonya” reváns mérkőzése eldöntetlenül végződött. A brassói kerületnek címzett bármilyen levelezés, Str. Avram Jancu 13 (Hátulsó-utca) irányítandó.

A Brassói Magyar Dalárda nagy estélye

ünnepe volt az egész brassói magyarságnak

Brassó, február 15.

Brassó magyar társadalmának nagy eseménye volt a Magyar Dalárdának huszadikévi farsangi estélye. Az estélyen magas művészi színvonalon mozgó műsorral gyönyörködtette a dalárda a közönséget.

Elsőnek a női kar énekelt Lengyel László karnagy vezénylete alatt magyar népdalokat jó betanításban.

Kedves együttes adta elő a Guruló dollár című egyfelvonásos vígjátékot, melynek szerepeit szinte műkedvelőket felülmúló hozzáértéssel alakították: Bodor Vilmos az unokaöccs szerepét, Vermessy Rezső a barát, Guth Ottó az após, Zaharides Viktor a Károly nagybácsi — aki gazdag amerikai — szerepét, míg a szobalányt elragadó temperamentummal Szabó Piroska személyesítette meg. A feleség bájosan komikus jellemét kedves játékkal Fodor Juci hozta színpadra.

Ezután a férfiak énekelt magyar népdalokat karnagyuk gondos és jó betanításban.

Szünet után ismét szórakoztató és minden tekintetben dicsőreget érdemlő műsorszámok következtek.

A vén Duna partján című tangószere-nádöt adta elő egy jól összeválogatott férfinyegyes, melyben Vermessy Rezső, Guth Ottó, Kiss János és Horváth Aladár énekeltek, különösen jó hanganyaggal s olyan iskolázott zenei tudással, hogy opera színpadára is ráillettek volna. A tangó lágy, kellemes melódiájának bájjait még inkább kiemelni segített Fuhrmann Emmi, aki zongorán kísérte az éneklő férfikat.

Ezután az estélynek egyik legbájosabb műsorszámát követte. Hat fiatal leány magyar ruhába öltözve, lábukon piros csizmával s fejükön pártával, melyből földigérő vörös szalagok lógtak le — magyar táncokat táncolt. A táncosok Hobán Gizit, Hobán Irma, Kuharcz Mária, Szabó Médy, Aronsohn Eszti és Bodor Matyus voltak, fürgén, temperamentumosan, talán mondhatjuk, hogy a magyar zenének megfelelően: ropogósan táncolták a magyar táncokat, kitűnő ritmusérzékkel s fegyelmezettséggel. A táncok betanítása a Mátyás Éva érdeme.

Paraszt vígjáték következett a sok tapsal honorált táncszám után. Vig élet a házasság című parasztkomédiát adták elő a dalárda lelkes tagjai és pártolói. A fősze-

repet, a parasztot Bernhardt Dezső játszotta s nagyszerűen adta vissza játékával a figurát a maga tulzott fonákaságaival, melyet Bernhardt még inkább kiszínezett s ezzel rengeteg kellemes percet szerzett a közönségnek, magának pedig éppen olyan sok tapsot. Felesége a komédiában Németh Józsefné volt, aki méltó volt a Bernhardt játékához, míg Németh József az ügyvéd szerepét játszta s jól alakította. Nagyszerűek voltak a kacagó pillanatokot szereztek a nézőknek a cigányok is, kiket Szöcs Tibor, Nagel Ödön és Barabás Ká-

rolly alakítottak. A gépirónót Szabó Piri-ke játszta, aki itt is hasonló sikereket ért el játékával, mint a Guruló dollárban.

Bezáróul a férfiak énekelte el a Dunakeringőt zenekísérettel, mely betetőzte azt a sok gyönyörűséget, melyet a gazdag és látványos program nyújtott a közönségnek.

Előadás után reggelig tartó tánc volt, melyen „békebeli” jó hushagyókeddi hangulat uralkodott. Az estély nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is szép sikerrel zárult.

A színpadon a négy primadonnájuk közül (balról-jobbra): Fritz Burger (osztrák), Vadas (magyar), Maxi Herber (német) és Erdős (Bécs). A négy koreográfus egy színpadon, egy csokorban.

★ UTMUTATÓ. A KETTŐS KÖNYVVEL gyors és könnyű elsajátítására. Nincs többé könyvelési nehézség, mindenre kész minta, a legújabb törvények előírásai tuge-tembe véve. Kisebb kereskedelmi és ipari vállalatoknak nélkülözhetetlen. Ara 30 lej. Vidékiek pénzben, vagy bélyegben küldjenek be 35 lejt és postafordultával megkapják a könyvet.

★ IPAROSOK SZAMARA felbecsülhetetlen értékűek ezek a könyvek: Littyán Sándor: Ipari számtan és kalkuláció 109 lej. Róth Jakab: Iparosok könyvezetése 47 lej. Kaphatók vagy postán megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

Primăria Municipiului Brasov

No. 1556-1934.
Serv. Technic.

HIRDETMEY

A magánházaknak a városi vízvezeték-hálózatba való bekapcsolására szükséges anyagok beszerzése céljából — mely munkálatok a városi vízvezeték által hajtattak végre, — f. é. március hó 15-én d. e. 11 órakor a polgármesteri hivatalban nyilvános árlejtés lesz tartva s nyilvános számvitelről szóló törvény 88-110 cikkeinek, valamint a Monitorul Oficial 127-931 számában kihirdetett, a kölcsönös megegyezéssel tartandó árlejtésekre vonatkozó általános szabályok alkalmazásával.

A szükséges anyagok értéke körülbelül 200.000 lejt tesz ki.

Az ideiglenes óvadék 10.000 lej.

A közelebbi feltételek a városi vízvezeték irodájában megtekinthetők.

Brassó, 1934 február 10.

Primar delegat: Dr. A. Polony mp. Secretar General: Socaci mp.

Seful Serviciului:
Ing. sef. A. Socol mp.

Lux Mozgó, Brassó

Németül beszélő!

Pénteken, február 16 től kezdődőleg Brassóban először az utóbbi években bemutatott legnagyobb filmek egyike:

„A FEHÉR APÁCA”

Monopol Metro Goldwin, Oradea.

Főszerepekben:

Monopol Metro Goldwin, Oradea.

HELEN HAYENS — CLARK GABLE — LEWIS STONE.

